Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…1921 оной …ин 21-һээ гарана | № 270 (15893) | 1981 оной ноябриин 25, среда | Сэн 2 мүнгэн.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

«БУРЯАД ҮНЭН» («БУРЯТСКАЯ ПРАВДА») ГЭЖЭ РЕСПУБЛИКАНСКА ГАЗЕТЫЕ РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, ажахын ба соёлой байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэнэй элсүүлэн хабаадуулхын тула үрэ ехэтэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө «Буряад үнэн» («Бурятская правда») гэжэ республиканска газетые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1981 оной ноябриин 23.

Л. И. БРЕЖНЕВЫЕ УГТАЛГЫН БАЯР ЁҺОЛОЛ

… (ТАСС). Албанай хэрэ… Германиин Федеративна … КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневые угталгын баяр ёһолол … болобо. … ЦК-гай Политбюрогой … гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, … Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо … Архипов, КПСС-эй ЦК-гай …льна секретариин туһалагшад А. М. Александров, А. И. …, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Л. М. Замятин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. Г. Ковалев болон Л. И. Брежневтэй хамта ерэһэн совет бусад тусхай тушаалтад, мүн СССР-һээ ФРГ-дэ байдаг элшэн сайд В. С. Семёнов уулзалгада хабаадалсаһан байна.

Совет хүндэтэ айлшанай хүндэлэлдэ Федеральна канцлерай албан зургаанай байшангай урда талада хүндэлэлэй харуул жагсаагдаһан. СССР-эй ба ФРГ-гэй Гүрэнэй тугууд намилзуулагдаһан байгаа.

Федеральна канцлер Гельмут Шмидт Леонид Ильич Брежневые халуунаар угтаба. Тэдэ хоёр талын бусад тусхай тушаалтадые танилсуулаа.

Хүндэлэлэй харуулай начальник Совет гүрэнэй толгойлогшодо рапорт үгэбэ. Совет Социалис Республикануудай Союзай, Германиин Федеративна Республикын Гүрэнэй гимнүүд зэдэлнэ.

ФРГ-гэй вице-канцлер, гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншер, ажахын министр О. Ламбсдорф, Федеральна канцлерай албан зургаание хүтэлбэрилэгшэ, статс-секретарь М. Ланштейн, Федеральна канцлерай албан зургаанай гүрэнэй министр Г. Хуонкер, политическэ партинуудай элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, Баруун Германиин олониитын түлөөлэгшэд, мүн СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагша Д. С. Никифоров, ФРГ-гэй МИД-эй протокольно таһагые даагша Г.-В. фон Финкенштейн гэгшэд Л. И. Брежневые угталгын үедэ байлсаба.

Л. И. Брежнев, Г. Шмидт хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа, сэрэгшэдтэй мэндэшэлэлдэбэ. Угталгын баяр ёһолол дүүрэв.

Баяр ёһололой дүүрэһэнэй һүүлээр ФРГ-гэй Федеральна канцлерай албан зургаанда совет-баруун германиин хөөрэлдөөнүүд эхилбэ.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ Г. ШМИДТТЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Л. И. Брежнев Г. Шмидттэй ноябриин 23-най үдэһөө хойшо Гимнихтэхи байшан соо уулзажа хөөрэлдэбэ.

Уласхоорондын зарим асуудалнуудаар һанамжануудаа зүбшэн хэлсэлгээ үргэлжэлүүлбэ. Тусхайлбал, ядерна дайнай аюулһаа Европые аршалан хамгаалха, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, шахардуу байдалые һуларуулха, Европо түбиин арадуудай хоорондо амгалан ёһоной харилсаа холбоо тогтоохо политика бэелүүлхэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Советскэ Союзай, Германиин Федеративна Республикын тус тустаа ямар хубитаяа оруулжа шадаха байһан тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ Г. ШМИДТТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

…-эй ЦК-гай Генеральна …арь, СССР-эй Верховно …й Президиумэй Түрүү… Л. И. Брежневэй ФРГ-… Федеральна канцлер Г. …тэй хөөрэлдөөнүүд но… 23-да Бонндо эхил… КПСС-эй ЦК-гай Политбю… гэшүүн, СССР-эй гадаа… хэрэгүүдэй министр А. А. …ко, СССР-эй Министр… Соведэй Түрүүлэгшын … орлогшо И. В. Ар… ФРГ-гэй вице-канцлер … гадаадын хэрэгүүдэй …р Г.-Д. Геншер хөө…нүүдтэ хабаадалсаһан …

… айлшанаа амаршалха… …хилжэ байгаа хөөрэл… …д ехэ удха шанартай, … бодолоороо. аша ту… …илгаатайшье һаа, СССР … ФРГ эб найрамдал хан… харилсаа холбоо хүг… … хүсэнэ гэжэ канцлер …дт тэмдэглээ.

…илгаарга сэдьхэлээ ха… байһанаа Л. И. Брежнев … зуураа илангаяа мү… …элхэй дээрэхи оршон … иимэ орёо, түгшүү… боложо байһан үедэ нэгэ нэгэндээ хэлэхэ юумэн СССР-эй ба ФРГ-гэй хүтэлбэрилэгшэдтэ бии гэжэ хэлэбэ. СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаан хүршэ ёһоной, хани холбооной шэнжэтэй байна гэһэн Г. Шмидтын һанал бодолые хубаалдан дэмжэнэб гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ. Энэ ушар мүнөө хоёр талын туд бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлые ямар юумэнэй хүдэлгэжэ байһан тухай сэхэ, далда нюусагүй хэлэхээр бэлэн байһыень, тохёолдоһон оршон байдалһаа гараха арга замые хамтаараа үнэн сэхээр бэдэрхээр бэлэн байһыень элирхэйлнэ бшуу.

Хоёр талые һонирхуулһан уласхоорондын асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Шэнэ түхэлэй американ ракетэнүүдые тодхон табиха түсэбүүдһээ уламжалан, Европодо тохёолдоһон аюул уршагые ягаад зайсуулан саралтайб гэһэн гол асуудалда анхаралаа хандуулхые Л. И. Брежнев дурадхаба. Өөһэдыгөө хамгаалха хүсэнүүднай адлирхуу байна гэжэ СССР урдынхидал мэтэ тоолодог, ноябриин 30-да Женевэдэ эхилхэ США-тай хөөрэлдөөнүүдэй үедэ энэ гол ёһо баримталхые хараална гэжэ тэмдэглэгдээ.

Али алиндань таарамжатай шиидхэбэринүүдые бэдэржэ олохо гол шэглэлнүүд тушаа хэдэ хэдэн тодорхой һанамжа дурадхалнуудаа Л. И. Брежнев хэлэбэ. Буу зэбсэгүүдые бүтээжэ, тодхон табилгые зогсоохо тухай үгэеэ ойлголсолго шухала удха шанартай гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Тиихэдээ энэ дурадхалаа шухала зүйлнүүдээр нэмээһэн байна. Женевэдэ эхилхэеэ байһан хөөрэлдөөнүүдтэ бүтэмжэтэй һайнаар хандаха хүсэлэнтэй байһанаа Л. И. Брежнев тэмдэглээд, иимэ хандаса Вашингтондо, Бонндо ойлгогдожо, ёһотой һайнаар сэгнэгдэхэ аабза гээд найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай һанамжануудаа, сэгнэлтэнүүдээ Г. Шмидт найруулба. Эб найрамдалые хангаха хэрэгтэ ФРГ Советскэ Союзые дэмжэхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи хөөрэлдөөнүүдые үргэлжэлүүлхэ, харилсаа холбоое үргэдхэхэ шухала гэжэ Федеральна канцлер хэлээд, уласхоорондын хүгжэлтые бүтэмжэтэй һайнаар ябуулгада ФРГ өөрынгөө арга шадалаар хубитаяа оруулхаар бэлэн юм гэжэ тэмдэглэбэ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ буу зэбсэгые Европодо нэмэжэ тодхон табиха аргатай байһые хараалһан НАТО-гай дабхарлагдаһан шиидхэбэри гэдэгые канцлер хөөрэлдөөнэй үедэ үмөөрөө.

Нейтронно буу зэбсэг үйлэдбэрилэн бүтээхэ тухай Рейганэй захиргаанай шиидхэбэридэ, мүн нэн түрүүн Европодо ядерна дай үүдхэжэ болохо байһан ушарые сагааруулха, үндэһэ баримтатай болгохо талаар США-гай үргэн ябуулгануудые хэжэ байһан ушарта СССР-эй ямараар хандадаг байһан тухай Л. И. Брежнев хэлэбэ. Европодо нейтронно буу зэбсэгүүдые тодхон табилга ехэ аюул тохёолдуулха, ядерна дайе зайсуулан саралгые түбэг бэрхэшээлдэ оруулха, ядерна хёмороо зүришэлдөөе үргэдхэхэ байна гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ.

Ядерна буу зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэлгэ хүн түрэлтэндэ зүрюу харша ехэ гэмтэ ябадал болоно гээд соносхохо тухай Советскэ Союзай ООН-до оруулһан дурадхалда Баруун Германиин хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хандуулагдаа.

Стратегическэ добтолхы буу зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар СССР-эй ба США-гай хоорондохи хөөрэлдөөнүүдые үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ хоёр тала һанамжануудаа хэлсэлгын үедэ тэмдэглэбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ, дэлхэйн бусад районуудта хабаатай уласхоорондын зарим шухала асуудалнууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Бүгэдэ ниитын эб найрамдалда, арадуудай аюулгүй байдалда ехэ хоро хүргэдэг хёмороо зүришэлдөөнүүдые эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэлгэдэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ шухала гэжэ хоёр тала тэмдэглэһэн байха юм. Шахардуу байдалые һуларуулха, амгалан гуримаар зэргэ оршолгын ёһо гуримуудые батадхаха хүсэлэнтэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ.

Һанамжануудаа хэлсэлгэ үнэн сэхэ, нэгэ нэгэеэ хүндэлэлгын оршон байдалда үнгэрһэн байна. Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагшад А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Л. М. Замятин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. Г. Ковалев, СССР-һээ ФРГ-дэ байдаг элшэн сайд В. С. Семенов, СССР-эй МИД-эй таһагые даагша А. П. Бондаренко;

Баруун Германиин талаһаа — ажахын Федеральна министр О. Ламбсдорф, ФРГ-гэй правительствын хэблэлэй ба мэдээсэлэй албан зургаание хүтэлбэрилэгшэ, статс-секретарь К. Беккер, ФРГ-гэй МИД-эй статс-секретарьнар Б. фон Штаден, Г.-В. Лаутеншлэгер, Федеральна канцлерай албан зургаанай гадаадын политическэ таһагые даагша О. фон Габленц, ФРГ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд А. Майер-Ландрут гэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

А. А. ГРОМЫКО Г.-Д. ГЕНШЕРТЭЙ УУЛЗАА

БОНН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй албанай хэргээр ФРГ-дэ ерэлгын программын ёһоор, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ФРГ-гэй вице-канцлер, гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншертэй ноябриин 23-да эндэ уулзажа хөөрэлдөө.

Хөөрэлдөөнэй үедэ уласхоорондын зарим асуудалнуудые, тэрэ тоодо ООН-ой Генеральна Ассамблейн боложо байһан XXXVI сессиин хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОЛГЫН ОРШОН БАЙДАЛДА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй албанай хэргээр ФРГ-дэ ерэлгын программын ёһоор, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов ФРГ-гэй ажахын министр О. Ламбсдорфтой ноябриин 23-да хөөрэлдөө. Хани харилсаанай оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ мүнөөнэй хэрэгүүдтэ хабаатай асуудалнуудые, мүн СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи экономическа холбоо барисаанай хараа түсэбүүдые зүбшэн хэлсэһэн байна.

И. В. Архипов ФРГ-гэй худалдаа наймаа эрхилдэг бүлэгүүдэй олон түлөөлэгшэдтэй энэ үдэр ФРГ-гэй худалдаа наймаанай палатануудай холбоондо уулзаба. Л. И. Брежневэй албанай хэргээр ФРГ-дэ ерэлгэ харилсаанай улам олон һалбаринуудые хабаадуулжа байһан экономическа холбоо барисаае хоёр талын нилээд эдэбхижүүлэн үргэдхэжэ байһан үетэй тудалдаба гэжэ И. В. Архипов хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглээ. Ойрын жэлнүүдтэ ехэ харилсаан бэелүүлэгдэхэ, удаан болзоройхараа түсэбүүдые зүбшэн хэлсэжэ, баталан абаха проектнууд табигдаха байна.

Али алиндань ашатай туһатай худалдаа наймаанай-экономическа холбоо барисаа Советскэ Союзтай тогтоохо гээшэ ФРГ-дэ ехэ удха шанартай. Саашадаа эдэние хүгжөөхэ хараа бодолтойбди гэжэ Германиин промышленно-худалдаа наймаанай нэгэдэлэй президент О. Вольф фон Америнген болон промышленностиин ба банкнуудай бусад түлөөлэгшэд тэмдэглээ.

Хоёр талые һонирхуулдаг гол шухала хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

(ТАСС).

ҮНДЭР ЕХЭ АЙЛШАНАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

…-гэй Федеральна канцлер Г. Шмидт КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, …эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй хүндэлэлдэ «…едут» гэдэг правительствын уулзалгануудай байшанда ноябриин 23-да сайллаа. …СС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр … Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов, Л. И. Брежневтэй хамта ерэлсэһэн бусад тушаалта нюурнууд, тэрэшэлэн СССР-һээ ФРГ-дэ байдаг элшэн сайд В. С. Семенов гэгшэд совет талаһаа сайллалгын үедэ байгаа.

Вице-канцлер ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншер, Федеральна правительствын бусад гэшүүд, Бундестагай депутадууд болон Бундесрадай гэшүүд, политическэ партинуудай хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад, хэдэн газар нютагуудай премьер-министрнүүд, Бонной обер-бургомистр, профсоюзуудай, тэрэшэлэн «ФРГ—СССР» гэһэн бүлгэмүүдэй федерациин түлөөлэгшэд ФРГ-гэй талаһаа сайллалгада байлсаа.

Г. Шмидт үгэ хэлээ.

Л. И. Брежнев харюугай үгэ хэлэһэн байна.

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

…тэ господин Федеральна канцлер! …анар болон господа… …ууд!

…ршалгын халуун дурагануудые хэлэһэнэй түлөө, господин Федеральна канцлер, баяр хүргэнэб. Федеративна республикын …ха гэжэ уриһандатнай баяр баясхалангаа мэдүүлхые хүсэнэб. Таантай, мүн … хүдэлдэг хүнүүдтэй …гомоотойгоор, бүтэмжэтэйгээр һанамжануу… …дхалдаха арга боломжо совет хүтэлбэрилэгшэд … үндэрөөр сэгнэдэг.

…эй урда тээ би Бонндо … ерээ бэлэйб. Манай … наранай гэгээн элшэ… …нүүдэй нюур дээгүүр… …хюсунээр наадан байһананаб. Мүнөө нагалонхой, набшаһа нагана, тиигээд хүнүүдэй …арайнышье һанаашар… мэтээр үзэгдэнэ. Энээ… …алтагааниинь имагтал …амарһаа болоно бэшэ ха. Хаа хаанагүй эб найрамдалай хуби заяанай түүхүүд ехээр һанааһаа … болонхой.

… харин хүнүүд ерээ… байдалда этигэл ехэ… … хандадаг байха хү… бшуу. Өөһэдынгөө … хүнүүдтэйшье, мүн … саанахи түлөөлэгшэ…йшье хөөрэлдэдэг тула … энээние мэдэнэбди. … амгалан түбшэн байж ажаллахые, үхибүүдээ … хүсэнэ, харин … тулада эб найрамдалай … хэрэгтэй ха юм.

…шье, господин Федеральна канцлер, хүнүүдэй … һанал бодолнуудые мэ… ойлгоно ёһотойт. Энэ… ойлгосотой. Манай гүрэ… … арадууд дэлхэйн хоёр … дайнай жэлнүүдтэ … хүшэр хүндэ ядаргаа… …болон үзөө. Тиимэһээ … дайн тухай, илангаяа … дайн тухай бодолгоһоо … гэмтэ ябадал … харагдадаг байһа… гайхалгүй.

…хэн буруу алхамай … муухай хойшолон… байжа болохо бай… … политикада тохёол… Мүнөө эгээл тиимэ болонхой. Европын түби дээрэ ойрын ерээдүй сагта үйлэ хэрэгүүд ямар шэглэлтэйгээр хүгжэхэб: Хельсинкидэ хэлсэгдэһэнэй ёһоор, эб найрамдалай үндэһэ һуури батажаха гү, али тэрэ һандаргагдаха гү гэһэн асуудал гараад байна.

Господин Федеральна канцлер бидэ хоёр энэ асуудалые мүнөөдэр дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсээбди. Мүн дунда зэргын зайда буудадаг Европодохи ядерна буу зэбсэг тухай асуудалые тэрэ тоодо хэлсэһэмнай ойлгосотой. Би совет талын баримталдаг хараа бодолые тон сэхэ руунь хэлэһэн байнаб.

Сошордомоор байдал тохёолдоод байна гэжэ бидэнэр тоолонобди. Баруунай эгээн томо гүрэн буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые улам эршэдхэхые оролдоно. Стратегическэ болон бусад янзын буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргаха гэһэн шэнэ асари ехэ программа абтаа. Нейтронно буу зэбсэг үйлэдбэрилэгдэжэ эхилээ. Харин тэрэние хэрэглэбэл, Европые нэгэшье хүнгүй болгоод, тэрээниие өөрыень хүүр дээрэнь табигдаһан хүшөө болгоһонтой адли болохо байна.

«Хизаарлагданги ядерна дайнуудые» хэжэ болохо тухай, үнгэрхэдөө тэрээние хэбэл һайн байха тухай баталамжанууд хэлэгдэдэг болонхой. Ядерна буу зэбсэг түрүүлжэ хэрэглэхэгүй гэһэн уялга али али талаһаа абаял гэжэ Советскэ Союз дурадхана. Теэд энээние үсэд нэтэрүүгээр абаха дурагүй байһаниинь юун тухай гэршэлнэ гээшэб?

«Европодохи сэрэгэй ябуулгануудай оршон газарта» ядерна буу зэбсэг хэрэглэжэ болохо тухай асуудал сэрэг дайнай суртал болгогдожо байна бшуу. Хэдэн зуун миллион хүнүүдэй ажаһуудаг Европо сэрэгэй ябуулгануудай заатагүй хэгдэхэ оршон газар болоһон мэтээр харагдана. Ямар нэгэн хайрсаг дотор хэгдэһэн, туулгаар шудхагдаһан хэмэл хүнүүд мэтээр тэдэ үзэглэнэ. Тэдэнэр ядерна тэһэрэлгэнүүдэй гал дүлэн соо шатан хайлахаһаа ондоо һайн хуби заяа үзэхэгүй мэтэ байна.

Иимэ юумэн тухай хэлэхэнь сэдьхэл зүрхэндэ хүндэ, гашуудалтай байна. Гэбэшье дайн тухай бүхы үнэн сэхыень илангаяа залуушуулда хэлэхэ гээшэ манай уялга мүн. Бидэ имагтал үнгэрһэн сагта болоһон зоболон гашуудал тухай бэшэ, харин ядерна дайн ямар байхаб гэжэ сэхыень хэлэхэ ёһотойбди.

Бидэнэрэй хоорондо ямаршье ехэ илгаануудай бии байгаашье һаа, Европо манай ниитэ гэр ха юм. Хэдэн зуун жэлнүүдэй туршада ниитэ хуби заягаар холбогдонхой байгаабди, мүнөөшье тэрэ манине холбоно.

Баруун Европодо, түбхын түрүүндэ ФРГ-гэй газар дээрэ СССР тээшэ шэглүүлэгдэһэн шэнэ американ ракетно-ядерна буу зэбсэг тараан тодхохо гэһэн түсэб урдань хэзээшье байгаагүй һүрөөтэ ехэ аюул бүхы түбидэ тохёолдуулжа байна гэжэ бидэ үнэн сэдьхэлһээ бодонобди. Хүнүүд энэ аюулые хурсаар мэдэрнэ. Тиигээд тэрээние зайсуулхын тулада юун хэгдэхэ гээшэб гэжэ хүлеэжэ байһаниинь ойлгосотой.

Европодохи ядерна буу зэбсэг тухай асуудал һаяар Женевэдэ эхилхэ совет-американ хэлсээнэй үедэ зүбшэгдэхэ гэжэ мэдээжэ. Иимэ хэлсээнэй хэгдэхэ болоһониинь Европын арадуудай һанаа ехээр зобоожо байгаа асуудалые шиидхэлгэ хангаха гэжэ һанахань гэһэн хонгор ябадал болохо бэлэй. Тэрэ хэлсээнэй үрэ дүнгынь хоёр талаһаа дулдыдаха юм. Советскэ Союз һайн үрэ дүн түйлаха гэһэн бата хүсэлэнтэйгөөр хэлсээндэ бэлэдхэжэ байнхай. Харин нүгөө талые абабал, һанаа зобоомоор зүйл ехэ олон гэжэ бидэнэр тоолонобди.

США-да, мүн НАТО-гай зарим бусад оронуудташье байд гээд лэ элдэб мэдүүлэгнүүд хэгдэнэ. Һайнаар хэлсээ хэжэ, үгэеэ зохидоор ойлголсохо бэшэ, харин шэнэ американ ракетэнүүдые Европодо заабол тараан байлгаха гэжэ эрмэлзэжэ байһыень эдэ мэдүүлгэнүүд гэршэлэн харуулна.

Дунда зайда буудадаг Европодохи ядерна буу зэбсэг тухай асуудалые ямараар шиидхэхэ тушаа США-гай правительствын һаяхан оруулһан дурадхалай удхань энэ эрмэлзэлыень дахин гэршэлэн харуулна.

Бидэнэр энэ дурадхалые ямараар сэгнэнэбибди? Сэхыень хэлэбэл, манай һанахада, тэрэ дурадхал оруулһан хүнүүд хэдэн зуун миллион хүнүүдэй аюулгүйлэ, ами наһандань хабаатай асуудалда үнэн зүб байха, али алинайнгаа талые харалсаха гэһэн ойлгосонуудые огтолон хайхарнагүй. Тиин ямар нэгэн «нулевой шиидхэбэри» тухай эндэ хэлэһэнэйшье хэрэггүй.

Таанар өөрынгөө талаһаа буу зэбсэгээ хуряагты гэһэн эрилтэ бидэнэртэ табина. Харин тиихэдэ манай орон тээшэ, манай союзнигууд тээшэ шэглүүлэн тодхогдоһон газарай болон агаарай хэдэн зуун ракетэнүүд ядерна бомботой самоледууд, Холбоото Штадуудта болон НАТО-гай бусад оронуудта хабаатай, Европодо оршон байгаа энэ бүхы һүрөөтэ зэр зэбсэг ойроо хүртэгдэнгүй үлэхэ ёһотой юм ха. Ондоогоор хэлэхэдэ, дунда зайда буудадаг Европодохи ядерна хэрэгсэлнүүдэй талаар хоёр талын тэнсүүринь мүнөө нэгэ нэгэ гэһэн тоогоор зүйтэй зүб харуулагдадаг байгаа һаань, харин США энээние НАТО-гай аша туһада хоёр нэгэ гэһэн тоотой болгохые хүсэжэ байна бшуу.

Асуудал иимээр шиидхэхэ ябадалтай Советскэ Союзай хэзээшье зүбшэхэгүй байһаниинь элитэ. Тус асуудалда бодомжотойгоор хандыт, али али талын үнэхөөрөө абамаар, эб найрамдалай хэрэгтэ болон бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалда туһа боломоор шиидхэбэри хамтаараа бэдэрэн олоёл гэжэ хэлсээ хэхэеэ байһан талануудые бидэнэр урялнабди.

Тиин тэрэ хэлсээе хүнгэлхэхын, тэрээндэ таатай зохид байдал олгохын тулада иимэ юумэ хэе гэжэ дурадханабди: дунда зайда буудадаг шэнэ ядерна хэрэгсэлнүүдые хэлсээнэй хэгдэжэ байха үедэ али алишье тала Европодо тараан тодхохогүй, мүн тэндэ бии байгаа хэрэгсэлнүүдые шэнэлхэгүй. Дунда зайда буудадаг ядерна хэрэгсэлнүүдэй мүнөөнэй хэмжээе хэтын хэтэдэ тэрэ зандань байлгаха гэжэ эндэ хэлэгдээгүйень таанар харанат.

Тэрэ буу зэбсэгые мүнөө дээрээ тараан тодхохогүй тухай минии мүнөө оруулһан дурадхалые нүгөө талын абахаар зүбшөөгөө һаань, Советскэ Союз «СС-20» гэһэн өөрынгөө ракетэнүүдые саашадаа тараан тодхохоёо болихо байгаа гэжэ бидэнэр мүнөөдэр Федеральна канцлерта дуулгаһан байнабди. Тиихэһээ байтагай ондоошье хэмжээнүүдые абаха байгаабди.

Дунда зайда буудадаг, СССР-эй Европодохи хубида оршодог өөрынгөө ядерна буу зэбсэгүүдэй зарим хубиинь һайн дуранай үйлэ хэрэг болгон ганса өөрынгөө талаһаа хороожо болохо байгаабди. Энэмнай уридшалан хэгдэһэн хороолго болохо байгаа. Тиихэдээ СССР США хоёрой хэлсээ хэһэнэй эсэстэ тодорхойлхо доогуур хэмжээндэ ойртожо болохо байгаабди. Энэ халаа манай баримталдаг хараа бодолдо шэнэ, шухала удха шанартай зүйл болоно.

Дунда зайда буудадаг Европодохи ядерна буу зэбсэгые алишье талаһаа даамай ехээр хороохо гэһэн һанамжые США-тай хэлсээ хэхэ үедөө бидэнэр эрид шууд баримталха байнабди. Тиин тодорхой тоонуудай хэлсээнэй үедэ нэрлэгдэхэ байһаниинь ойлгосотой. Гэбэшье бидэнэр тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэ хэрэгсэлнүүдые арбаадаар бэшэ, харин хэдэн зуугаадаар хороохоор бэлэн байха һэмди. Хэдэн зуугаадаар, — гэжэ дахин дабтан хэлэнэб. Манай хараа бодол иимэ.

Европодохи объектнүүд тээшэ тодхоотой, дунда зэргын зайда буудадаг бүхы түхэлэй ядерна буу зэбсэгһээ Баруунайшье, Зүүнэйшье хоёр талаһаа гүйсэд арсаха тухай үгэеэ ойлголсохоор бэлэн байһанаа нүгөө талынхидай харуулбал, бидэнэр энээние дэмжэхэбди.

Эсэсэй эсэстэ Европо хадаа дунда зайда буудадагшье мүн тактическашье ядерна буу зэбсэгһээ сүлөөлэгдэхэ ёһотой гэһэн һанамжа бидэнэр юрэнхыдөө баримталдагбди. Энэмнайл али бүхы талануудта үнэн зүб, ёһотой «нулевой шиидхэбэри» гээшэнь болохо бэлэйл.

Господин канцлер! Хүндэтэ дамануул болон господанар! Нүхэдүүд!

Советскэ Союз ФРГ хоёр ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүд мүн. Хэн хэмнайшье өөрын союзнигуудтай, хани нүхэдтэй. Бидэнэр нилээд ехэ илгаатай политическэ хараа бодолнуудтайбди, мүн асуудалнуудые ондо ондоогоор ойлгохо ябадал бии. Гэбэшье эб найрамдал гэһэн хүн түрэлтэнэй эгээл һанаха байха үнэтэй зүйлыень сахин хамгаалха ниитэ гол зорилгын үмэнэ манай хоорондохи бүхы илгаанууд гол шухала бэшэ зүйл гэжэ харагдаха ёһотой гээд бидэнэр тоолонобди.

Далаад онууд — түгшүүрилтэ байдалай һуларуулагдаһан арбан жэл — мүр сараа үлөөнгүйгөөр үнгэрөөгүй. Тэдэ жэлнүүд арадуудай мэдэрэл бодолдо, хүнүүдэй ухаанда гүнзэгы нүлөө үзүүлээ. Арадуудай хоорондохи амгалан ёһоной, али алиндаа ашагтай туһатай холбоо харилсаан гээшэ бодото. арга боломжо мүн гэжэ түгшүүрилтэ байдал һуларуулгын үе харуулаа. Тэрээнһээ байтагай энэ заатагүй дүүргэгдэхэ ёһотой тон шухала зүйл мүн гэжэ харагдаа.

Энэ талаар Советскэ Союз ФРГ хоёрой хоорондо нилээд олон һайн юумэн хэгдэнхэй. Эндэ Москвада баталагдаһан договорой түүхэтэ үүргэнь харагдаа бшуу. Тус договор, тэрээн доторхи хоёр талын абаһан уялганууд манай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай шэнэ шэнжэ шанарые. Европодо эб найрамдал хангаха хэрэгтэ шэнэ ёһоор хандадаг болоһыемнай харуулаа. СССР ФРГ хоёрой хоорондохи али алиндаа ашатай туһатай харилсаа холбоониинь Европын түби дээрэхишье, мүн дэлхэй дээрэхишье бүхы байдалые тогтууритай болгохо ехэ удха шанартай нүхэсэл болоо гэжэ бидэ бүгэдэ сэдьхэлээ ханангяар хэлэжэ шадахабди гэжэ һананаб.

Элдэб талаар бидэнэй тогтооһон холбоон таатай зохидоор бэелүүлэгдэдэг байгаа гэжэ таанар зүбшөөхэ бэзэт. Манай гүрэнүүдэй хоорондохи эд товарнуудай эрьесэ хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ, улам ехэ удха шанартай болоно. Ехэ хэмжээнэй хэдэн проектнүүдые мүнөө зохёожо байнхайбди. Тэдэнэй зариманиинь ерэхэ зуун жэлдэ хабаатай байха юм.

Тобшоор хэлэбэл, бидэнэрэй бэелүүлһэн хамтын хүдэлмэри манай арадуудта һайн һайхан үрэ дүнтэй байна. Олоһон түйлаһан юумэеэ сахин хамгаалжа арьбадхаял, тиин энэ зорилгоор эб найрамдалые сахин батадхахын тулада бидэнһээ дулдыдаха хамаг бүхы юумэ хэел.

Германиин Федеративна Республикын эрхэтэдтэ һайн һайхан һанал мэдэрэлнүүдээ зорюулан, эб найрамдал болон энхэ амгалан һуухыень тэдээндэ хүсэн, үгэеэ түгэсхэхэ хүсэлэнтэйб.

Господин Федеральна канцлер болон госпожа Шмидтын элүүр энхын түлөө хүндэгэ үргэхые дурадханаб!

Эндэ байһан бүхы хүнүүдэй элүүр энхын түлөө!

Советскэ Союз болон Германиин Федеративна Республикын һайн хүршэнэр боложо, холбоо харилсаатай байхын түлөө!

Европодо болон бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түлөө!

Г. Шмидт болон Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар угтагдаа.

Сайлалга нүхэд ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

БАЙГАЛ—АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМАЙ ЛЕНЭ КУНЕРМА ХОЁРОЙ ХООРОНДЫН ЛИНИИЕ БАРИЛГАДА БА АШАГЛАЛГАДА ХАБААДАГШАДТА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Байгал-Амарай түмэр замай гол участогые — Ленэ Кунерма хоёрой хоорондын түмэр замай линие болзорһоонь урид барижа дүүргээд, саг үргэлжын ашаглалгада оруулһан тухай мэдээсэл КПСС-эй Центральна Комитедтэ сэдьхэлээ ханангяар хүлеэн абтаба. Ажалай энэ гайхамшагта амжалтаар таанадые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Сибириин хүбшэ тайгын орёо хүшэр эрхэ байдалда танай коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Түмэр замые барихынгаа хажуугаар, социальна болон соёлой-ажаһуудалай хэрэглэмжын барилгануудтай комплекстой түмэр замшадай болбосон түхэлтэй тосхонуудые бодхооһонтнай шухала байна.

Ороной зүүн районуудай экономическа хүсэ шадалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ үнэн шударга ажалаараа горитой хубитаяа оруулжа, парти, правительствын этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэт гээд түйлаһан амжалтануудтнай үнэншэмөөр гэршэлнэл.

Транспортын барилгашад ба түмэр замшад, хамтынгаа хүсөөр энэ ехэ замые барижа байһан союзна болон автономито республиканууадай, хизаарнууд болон областьнуудай түлөөлэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй манлайда саашадаашье ябахэ байха гээд батаар найданаб.

Хүндэтэ нүхэдүүд, элүүр энхэ, зол жаргалтай ябахыетнай, манай Эхэ ороной аша туһада ажалай шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай хүсэнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай һунгалта тухай МЭДЭЭСЭЛ

Улаан-Үдын Железнодорожно районой һунгуулиин Чайковско 18-дахи округто, Кабанскын районой һунгуулиин Тресковско 100-дахи, һунгуулиин Посольско 105-дахи округуудта Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта 1981 оной ноябриин 22-то үнгэргэгдэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадуудаар һунгагдаба гэбэл:

Һунгуулиин Чайковско округто — Басаев Геннадий Доржиевич.

Һунгуулиин Тресковско округто — Антонов Слава Михайлович.

Һунгуулиин Посольско округто — Хмелёв Алексей Иванович.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

УРАГШАА ДАБШАХА АРГА

△ «Никольский» совхоз арбадахи табан жэлдэ дунда зэргээр жэлдээ 2930 центнер мяха үйлэдбэрилhэн hаа, байгша ондо тэрэниие 3250 центнертэ хүргэхэнь. △ Үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 462 граммаар нэмээдэг hаань, энэ жэлэй эхиндээ 766 граммаар нэмээбэ. △ Энэ абтаhан үхэрэй мяханай центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн урдань 280 түхэригтэ байhан hаа, мүнөө 190 түхэригтэ хүрөө. △ Малай шэгнүүр нэмээлгэдэнь 10,4 центнер тэжээлэй единицэ хэрэглэгдэг байгаа, мүнөө тэжээлэй 6,5 — 7 центнер болоо. △ Энэ жэлдэ тарган, шэгнүүр сэхэтэй мал гүрэндэ худалдаhанай ашаар гол сэн дээрэнь үшөө 276 мянган түхэриг нэмэжэ түлэгдөө.

ХОЁР ЖЭЛЭЙ саада тээ манай ажахы мал шахан таргалуулдаг мэргэжэлтэй нэрэтэй, юрын лэ багахан совхоз байhан юм. Эмхидхэлэй hайн яhала олон жэлдэ худэлжэ байгаашье, совхоз тэрэ үедэ бирата өөдэлдэгүй, үйлэдбэринь урагахан байха, харин гэбэл доошоо орожо, жэлhээ жэлдэ ехээр гарзатайгаар байгаа.

Энээнэй шалтагаан олон hэн. Мал шахалгын ажэл совхозуудай тэрэ үеын байдал бултанда мэдээжэ ааб даа. Ажахынуудhaa, эндэ тэндэhээ туранхай, шэгнүүр багатай мал арай-шамай суглуулжа, тэдэнээ хэдэн hара шахаа болохо, Үбhэ тэжээлэй, худэлхэ хүнүүдэй дутамаг дээрэhээ малай шэгнүүр муртэй дээшэлхэгүй. Эсэтэ хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлэ түлэхэ, үбhэ тэжээл худалдажа абаха мүнгэ өөриншье хүсэд абажа шададаггүй, ехэнхидээ гүрэнэй тэдхэмжээр байдаг бэлэй.

Тиигээдшье ажахынууд шахалгын совхоздо малаа үгэхэ ехээшье дуратай байдаггүй hэн. Юуб гэхэдэ, эндэ шахагдажа тушаагдаhан малай мяхан колхоз, совхозуудай түсэбэй дүүргэлтэдэ оролдоггүй байгаа бшуу.

Үнгэрэгшэ жэлhээ хойшо манай совхоздо мал шахан таргалуулха ажахынууд хоорондын нэгэдэл эмхидхэгдэhэн, худэлмэриинэймнай эрхэ байдал тад ондоо болоо.

Энэ хэлэлшээ батадхахын тула хэдэн тоо баримтануудые дурдаха ушартай болоно. Һүүлэй хоёр жэлэй дүн сасуулаад үзэе.

Нэгэдэхээр, ажахынууд хоорондын тусхай нэгэдэл болгогдохоо урда тээ, тэрэ гэбэл 1979 ондоошье мал үхэр бүхэнэй шэгнүүр жэлдээ дунда зэргээр сүүдхын 460—470 граммhaa дээшэ нэмээгдэдэггүй hэн. Харин нёдондо жэлэй дүнгөөр үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 582 граммаар нэмээгдээ. Гансахан энээнэй ашаар жэл соо үхэрэй мяха үйлэдбэрилгэ, худалдалгые 300 гаран центнерээр дээшэлүүлээбди.

Хоёрдохёор, үнгэрэгшэ жэлдэ мяханда тушаагдаhан бүхы 2697 үхэрэй дала гаран процентнь тарган, дундаhaа дээшэ шадалтай, тус тустаа 3,3 — 3,5 центнер, заримаининь дүрбэн центнер шэгнүүртэй байгаа. Мяхалиг, тарган үхэрнүүдые олоор тушааhанай ашаар совхоз хамта 107,4 мянган түхэригэй ашаг олзо нэмэжэ абаhан байна.

Хэрбээ урзанда жэлдэ ажахы 288 мянган түхэригэй гарза хохидолдо орohон hаа, малай шэгнүүр горитойгоор нэмээhэнэй, тарган, томо мал мяханда тушааhанай, алмалта арьбалалтын гурим сахиhанай ашаар гарзаяа эрид хороогоо. Жэшээлхэдэ, нёдондо 200 мянган түхэригөөр гарзатаха гэжэ түсэбөөр хараалагдаhан hаань, тэрэниие жараад мянган түхэриг болгообди.

Байгша оной үнгэрhэн арба hарын дүн бүришье hайн. Жэшээлхэдэ, манайда жэлэй эхинhээ хойшо хамта 2,5 мянга гаран үхэр шахан таргалуулагдажа, бүхыдөө 3600 центнер мяхан нэмээгдэжэ абтаа гэхэ гү, али үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ дунда зэргээр 766 граммаар нэмээгдээ. Харин түсэбэй ёhoop үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ 500 граммаар нэмээгдэхэ ёhотой юм. Жэлэй үнгэрhэн арбан hарада 2842 шахамал үхэр тушаагдажа, хамта 10,4 мянган үлүүтэй центнер мяхан гүрэндэ худалдагдаа. Ингээд ноябрь, декабрь үшөө мянга гаран үхэр мяханай комбинадта тушаагдаха, жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхэ ёhотой.

Тэрэшэлэн гүрэндэ худалдагдаhан малай шэгнүүр, мяханайнь шанар эрид hайжаруулагдаа. Тусхайлбал, мяханай комбинадта тушаагдаhан бүхы үхэрэй жараад процентнь эрхим тарган, гушаад процентнь дундаhaа дээшэ шадалтай гэжэ сэгнэгдээ. Бүхы шахамалнуудайнай хахадынь тус тустаа 360 — 380 килограмм татаа. Гансахан энээнэй ашаар тушааhан мяханайнгаа гол сэн дээрэнь 276 мянган түхэриг нэмэжэ абаабди.

Манай зарим түрүү малшад бүришье эрхим hайн үрэ дүн туйлана. Ажалаа урагшаа малшан Валентина Александровна Васильева, ... гэгшэ Алла Дубинина, Людмила Дубинина гэгшэдэй харуулhан 220 гаран шахамалнуудай тус бүридэнь шэгнүүрые август, сентябрь, октябрь hарануудта сүүдхын 1030 граммаар нэмээhэн байна. Мүн оролдосотой бэрхэ малшад Надежда Тихонова, Ефросинья Власова, залуу малшад Наталья Трифонова, Дора Иванова, Людмила Кирьянова гэгшэд бахал hарааhaa hарада hайн үрэ дүн туйлана.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилhэнhээмнай хойшо оройдоол хоёр жэл болохонь. Энэ үе соо нэгэшье шэнэ байра нэмэжэ баригдаагүй, ямаршье оньhон түхеэрэлгэнүүд нэмэжэ тодхогдоогүй. Тэдэл хуушан байранууд соогоо, урдынгаал хэмжээнэй үбhэ тэжээл малда эдюулжэ шаханабди.

Ингээд ерэхэдээ материальна ямаршье үлүү ехэ нэмэлтэ гаргаша хэнгүйгөөр, имагтал ажалай эмхидхэлые шэнэ гуримаар табяад, үйлэдбэриин хүтэлбэрилгые хубилгажа, алмалта арьбалалта хэхэ гуримые наринаар сахидаг болоод байхада, продукци ехээр абаха, гүрэндэ элбэгээр худалдаха, үйлэдбэриин гаргашые хороохо, ашаг олзо ехэ болгохо аргатай байhаниинь элитээр харагдаа.

Жэшээнь, үбhэ тэжээл гаргашалгые абаад үзэе. Урзанда жэлдэ үхэрэй шэгнүүр нэмээлгын центнер бүхэндэ 10,4 центнер тэжээлэй единицэ гаргашалагдаhан hаа, нёдондо тэрэмнай — 7,9 центнертэ хүроо. Харин энэ жэлдэ абтаhан мяханай центнер бүхэндэ — тэжээлэй оройдоол 6,5 центнерhээ ехэ бэшэ үбhэ хоол гаргашалагдахагүй байна. Тиихэ мүртоо үхэр бүхэнэй шэгнүүр урдынхиhaa жэшээгүй ехээр нэмээгдэнэ, эрхим тарган, мяхалиг мал олоор гүрэндэ худалдагдана ха юм. Энэ жэшээ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, малда тэжээл хэдышье ехээр эдюулээд, малшадай ажалые ёhoop эмхидхээгүй, үбhэ тэжээлэй грамм, килограмм бүхэниие наринаар шэгнэжэ, шанаржуулжа эдюулээгүй hаа, биратай ашаг үрэ гарахагүй байна бшуу.

Манайда урдынхи мэтэ үбhэ тэжээлэй асуудал орёо бэрхэтэй байhан зандаа. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ эндэмнай ган гасуур ехэ болохо, оohэдымнай газар дээрэhээ малай эдихэ юумэн абтанагүй. Имагтал ондоо область, хизаарнуудта ошожо, бүдүүн тэжээл бэлэдхэнэбди.

Гэхэтэй хамта, малай харууhа, тэжээлые зүбөөр эмхидхэжэ, бухы юумэндэ нарин нягта бүридхэл, хиналта, гаргашалгын гамтай нарин гурим тогтоогоод, хүнүүдэй харюусалгые дээшэлүүлээд байхада, продукци үйлэдбэрилгэ ехэ болоно, үлүү гаргаша хороогдоно, абтаhан эдеэ хоолой өөрынь үнэ сэн хямдаруулагдана. Жэшээлхэдэ, урзанда совхоздо мал ажалда хүдэлжэ байhан хүн бүхэн жэл соо 3831 түхэригэй продукци үйлэдбэрилhэн hаань, байгша оной гансахан арбан hарада хүн бүхэндэ хубаабал, 4 мянга үлүүтэй түхэригэй продукци абтаа. Малай шэгнүүр нэмээhэнэй центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн урзанда — 264 түхэриг, нёдондо — 226 түхэригтэ болоо hаа, мүнөө жэлэй үнгэрhэн үе соо абтаhан мяханай центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн 175 түхэригтэ болоод байна.

Тиигэжэ совхоз энэ жэлдэ түрүүшынхеэ сэбэр ашаг олзо горитойгоор абахань.

Дээрэ дурсагдаhан эдэ тоо, баримтанууд юу харуулнаб? Худоо ажахые хүгжөөхэ, үйлэдбэриин ашаг үрые эрид дээшэлүүлхэ, ажахынуудай экономико бэхижүүлхэ, тусхай мэргэжэлтэй болгохо, томодхохо, ажахынуудай хоорондын агропромышленна хамжаа, нэгэдэлнүүдые эмхидхэхэ тушаа КПСС-эй XXVI съездын, мүн партиин ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байhанай үшөө нэгэ тодо гэршэ болоно.

Гэхэтэй хамта манайда шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон, дутуу дунда юумэн үшөөл ехэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Манай совхоз жэлдээ 2500 гаран үхэр районой ажахынуудhaa абажа, шахан таргалуулдаг юм. Эдэ малые уянда байлгажа, 24 малшан звено болон хубаараад харууhалдаг. Үбэл, зунгүй үхэрнүүдые байлгажа шахаха шулуугаар баригдаhан 9 байра бии. Энэ жэлдэ тэдэнэйнгээ нэгые hэльбэн шэнэлжэ, досоонь үхэрнүүдые уянгүй байлгадаг болохо, малда тэжээл хубаарилжа үгэхэ оньhон түхеэрэлгэнүүдые тодхожо байнабди. Тэрэнэй бэлэн болоходонь, урда тээнь тэндэ 300 үхэр байдаг hаа, 450—500 үхэр байлгадаг болохо юм.

Тиигэжэ ондоо байрануудые шэнээр барингүйгөөр, досоохи шэнээр түхеэрэд, мүнөөнэйхиинээ бүрин шахуу гү, али жэлдээ адагынь дүрбэ табан мянган үхэр нэгэ доро байлгажа шахаха аргатай байнабди. Энээн тушаа бидэ өөhэдынгөө hанамжа дурадхалые дэлгэрэнгыгээр бэшэжэ, «Скотопром» трестдэ, республикын дээдэ органуудта эльгээнхэйбди.

Эндэ үшөө юун шухалаб гэхэдэ, манай ажахы колхоз, совхозуудhaa мал олоор эндээ асаржа, Николаевскын спиртын заводhoo гарадаг бурдуугые байра дээрэнь гүйсэд хэрэглэхэ аргатай болохо hэн. Бурдуугые зоолтэгүй заводhoo наашань татаhан соргоор таhалгарнагүй абажа, малдаа эдюулхэ байна ха юмбибди. Харин мүнөө энэ бурдуугые Улаан-Үдын районой ажахынууд автомашинаар зөөжэ малдаа эдюулхэдээ, үлүү гаргаша хэнэ гээшэ.

Урда жэлнүүдтэ манай ажахы намар, үбэл, хабарай сагта мал шахадаг, зуниинь байрануудынай хооhон байдаг hэн. Энээниие болюулха, түхэреэн жэл соо мал шахадаг болохо зорилготойгоор байгша ондо зунай hарануудта түрүүшынхеэ 1000 гаран үхэр байлгажа эдеэлүүлээбди. Саашадаа үбhэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ, түхэреэн жэл соо мал шахадаг болохо асуудалые шиидхэхэ саг ерээ.

Хэрбээ урдань ажахынууд совхоздо малаа заатагүй үгэхэ гэжэ ехэтэ оролдодоггүй байгаа hаа, мүнөө аргатайл hаань, хэдышье толгой үхэр манда үгэжэ шахуулха дуратай болонхой. «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд, Оронгын, «Заветы Ильича» совхозууд, Ивалгын ОПХ гэхэ мэтэ ажахынууд үхэр малаа илангаяа олоор үгэнэ.

Колхоз, совхозуудта энэнь алишье талаараа ашагтай байна ха юм. Эдэ малда байра түхеэрхэ, хүнүүдые олоржо табиха гэжэ тэдэнэр hанаата болоногүй бшуу. Тусхай договорой ёhoop бидэ ажахынуудhaa малыень суглуулжа абаад, шахан таргалуулжа, гүрэндэ тушаахадамнай мяханиинь колхоз, совхозуудай түсэбэй дүүргэлтэдэ ороно.

Ингэжэ колхоз, совхозуудта, манай ажахыда, гүрэндэшье ашагтай байна.

Мүнөө шахамал үхэрнүүдэй тус бүридэнь сүүдхын 1 килограмм hолоомо, 2,5 килограмм холимол тэжээл, 50 килограмм бурдууг, элдэб минеральна нэмэлтэ тэжээл эдюулнэбди. Хуурай hолоомо, талха тарянаинь бурдуугаар дэбтээгдэнэ.

Байгша ондо совхоз өөhэдынгөө хүсөөр ондоо областьнуудта ошожо, 1200 тонно hолоомо бэлэдхээ юм. Энэнь нёдондонойхиhoo хоёр дахин ехэ болоно.

Туйлаhан зарим тэды hайн үрэ дүнгүүдээ улам арьбадхажа, ажалаа үшөө hайжаруулан, үхэрэй эрхим шанартай мяха бүри ехээр, гаргаша багатайгаар үйлэдбэрилдэг, гүрэндөө худалдадаг болохын түлөө манай совхозой ажалшад шармайн оролдоно.

С. КРЫЛОВ,
Улаан-Үдын районой ажахынууд хоорондын мал шахалгын «Никольский» совхоз-нэгэдэлэй директор.
В. КИРИЛЛОВ, ажахын ахамад зоотехник.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ХҮНДЭ ЕХЭТЭЙ ЭХЭНЭР

АЖАЛАЙ үдэр дүүрэхэ дүтэлбэшье, барилгын талмай дээрэ үшөөл хүлгөөтэй, шуулатайхан байгаа бэлэй. Табан дабхар байрын гэрэй барилгада хүдэлжэ байhан хүн бүхэн тус тустаа даабаритайнууд, ехэл сүлөөгүйхэн янзатайнууд үзэгдэбэ. Зүгөөр, хэдэн олон зон соохоо энэ эхэнэрые обеоронгүй гараха аргагүй hэн. Яахадааб гэхэдэ, тэрээнтэй урда тээнь хэдэн удаа уулзаhан, үгэ хүүрыень олон дахин дуулаhан аад гү, али ондоошье ямар нэгэн ушарhaa боложо. магад, халта харамсаараа гансата танижархёо hэм. Тиихэдээл, тэрэ дороо шахуу ойро зуура дурсалгабодолдо түргөөр ээлэгдээд орхибоб. Нэн түрүүн үнөөхи эхэнэрэйнгээ партиин Улаан-Үдын горкомой hүүлшын пленум дээрэ хэлэhэн үгэнүүдыень эрхэ бэшэ hанаандаа оруулжархибаб. Богонихоноор тобшолходо. ажалай журам ба хүдэлмэриин шанар тухай шүүмжэлэл дэлгэрүүлhэниинь hанагдаба.

— Оо-даа, бидэ мүнөө забда сүлөөгүй ажаллажа байнабди, — гээд үгөө захалба. — Юрэдөө, али болохо талаар журамаа бүри шангадхажа, ажалайнгаа сагые хүсэд лэ хэрэглэхын түлөө оролдонол гээшэбди. Тиигэжэ нилээдгүй юумэн хэгдээ, ажалдаа хожомдохо, эртэ орхижо ошохо ябадалнууд усадхагдаа шахуу. Шанарай түлөө тэмсэл мүн лэ hайжараа.

Иигэжэ гүн сэдьхэлhээ омогорхон хөөрэжэ байгаашамнай бүлэг штукатурщигуудай бригадир нүхэр Хлыстова гээшэ. Мария Николаевнае Улаан-Үдын барилгашадай дунда таниха, мэдэхэгүй хүн хомор лэ байха. Энэмнай «Жилгражданстрой» трестын барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин алдар солото бригадирнуудай нэгэн, олоной дунда хүндэ ехэтэй болоhон эхэнэр мүн. Үнинэй коммунист, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой гэшүүн юм. Жиирэй ажалhaa хүтэлбэрилэгшэ — бригадир болоторoo ургаа. Бүхы хэрэгээ хүсэд мэдэхэ, хэдэн мэргэжэл шудалhан, шударгы ажалаараа алдаршаhан хүн.

— Барилга дээрэ ерэhээр аяар хорин табан жэл болобоб, тэрэнэйнгээ арбан долоон жэлынь бригадираар хүдэлнэб. — гэжэ суута барилгаша эхэнэр үгөө үргэлжэлүүлнэ. — Энэ үе соо шэрдэгшын, штукатурщигай, юрын шулуушанайшье ажал хүсэд шудалагдаа. Тиигэбэшье, түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн шудалжа байгшаб. Теэд мүнөө сагта тиигээгүйдэшье таарамжагүй шэнги байна даа. Илангаяа залуу хүдэлмэришэдтөө энээн тухайгаа ходол хэлэжэл, дурдажал ябаагүйдэ аргагүй гээд hанагдадаг...

Зүб лэ ха юм даа. Барилгын, гол түлэб байрын гэрэй барилгануудай жэл бүри үргэдхэгдэжэ, эрилтэ ехэтэй боложо байхада, энэ асуудалда анхаралаа ходо хандуулжа байгаагүй hаа, урагшаа дабшаха, али болохо амжалта туйлахань бэрхэтэй гээшэ бээз. Ушарынь, барилгын ажал оньhожоруулагдана, шэнэ техникэ ашаглагдана. барилгын хэрэгсэлнүүд элдэб янзын болоо гэхэ мэтэ орёо зүйлнүүд олошоронхой.

— Ойлгоод. hураад байхада, ехэ хүндэшье юумэниинь үгы юумэл даа, — гэжэ Мария Николаевна саашань хөөрэнэ... Түрүүшын үедэ хүндэшэг байдаг. Гар. дала мүр шалаха, шархирха. Мүнөөшье хамаагүй болошонхой. Ганса шанар манай hанаае зобоодог. Үе-үе болоод лэ, алдуу эндүү гарахаяа hанаха, гол түлэб барилгын материалhaa болодог. заримдаа шанар муутай байдаг бшуу... Тиигэбэшье иигээд лэ бараг хүдэлжэ байнабди...

Энэньшье зүйтэй. Үнэхөөрөө, нүхэр Хлыстовагай бригадынхид хэдэн жэлэй туршада нэгэ жэгдээр хүдэлжэ, үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ бусадта харуулна. Саг үргэлжэ халаанайнгаа даалгабари үлүүлэн дүүргэжэ шададаг, ехэнхидээ эрхим шанартайгаар гүйсэдхэдэг. Тиихэдээ ажалдаа элдэб онол арга, оньhожоруулга хэрэглэхые оролдодог, хэрэглэдэгшье. Жэшээнь, бригадань гурбан бүлэг болон хубааранхай. Бүлэг бүхэн нэгэ доро хэдэн байра даажа абаад ажалладаг.

— Бригадымнай гэшүүдэй олонхидынь дэдэ шатын мэргэжэлтэд болонхой. Булта нэгэл hанал бодолтойгоор, hайн лэ шанартайгаар ажалаа тушаахые оролдожо хүдэлнэбди, — гэжэ суута бригадир үгөө лаблаха юм. — Манай басагадай hонирходоггүй юумэниинь хоморшог байха. Булта нэгэ бүлэ айл шэнгеэр байдагбди даа, ажал хүдэлмэримнайшье урагшатай...

Нээрээшье, энэ бригадада ажалай эмхидхэл яhала hайнаар табигданхай. Бригададань 22 хүн тоологдодог. Тэдэнэй 5-ниинь коммунист, 6-ниинь ВЛКСМ-эй гэшүүд юм. «Булта нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэниинь бултанайнгаа түлөө» гэhэн ёhо гурим хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэдэг. Тиимэhээ эндэ ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулжа ябагшад олон. Тэдэнэй дундаhaa, нэн түрүүн Августина Федоровна Молчанова, Екатерина Лукинична Плюснина гэгшэдые нэрлэмээр. Тиихэдэ Дарима Дамбиева, Елена Ваулина гэгшэд залуушуул сооhoo онсо шалгарна. Эдэнэр эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг, үсэд нэтэрүү абари зантайнууд, ажал хэрэгээрээ хэлэhэн үгэдөө заатагүй хүрэжэ, hанаhан бодоhоноо хүсэлдүүлжэл hаладаг.

Иимэл ха юм даа, шэнэ табан жэлэй далита алхамаймнай жолоо баригшадай жэшээ. Тиимэ зон замаймнай залууршад гэжэ дэмы магтуулдаггүй. Яахадааб гэхэдэ, эдэмнай хамаг hэшхэлээрээ оролдожо, хамтын хэрэгэй түлөө бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа зорюулна бшуу. Иимэ зон хэзээдэшье амжалтатай ябадаг гээшэ бээз.

Мүнөө үедэ Мария Николаевнагай хүтэлбэрилдэг бригадынхид ехэ, багагүй бүришье ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ байнхай. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэрэй ехэтэ hонирхохо, хөөрэлдэхэ юумэн гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай hая боложо үнгэрhэн Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнууд болонхой. «Түсэб хүшэр хүндэ, орёо ехэ байна. Теэд энээнhээ ямар тобшолол хэлтэйб? Тэрэниие бэелүүлхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа хоёр, гурба дахин эршэдхэхэ хэрэгтэй бшуу» — гэhэн үгэнүүдые халуун зүрхэнhөө дэмжэжэ, саашадаа улам hайнаар ажаллаха байhанаа мэдүүлнэ. Энээндэнь сохом этигэмээр. Ушарынь, эдэ барилгаша эхэнэрнүүдэй үгэ ба хэрэг алгасадаггүй, алгасахашьегүй байха.

Ив. ОЧОРОН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. М. Н. Хлыстова. 2. Бригадын бүлэг гэшүүд.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

МАЛША БҮЛЭ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Цырен-Ханда Цыреновна Дамшаева республикын, районой түрүү залуу малшадай нэгэн юм. Тэрэ гүшэ наhа хүрөөгүй ябабашье, бэрхэ хонишон болонхой, нютаг нугадаа нэрээ суурхуулжа ябана.

Загаhатын совхозой ахалагша хонишон, залуу коммунистка Цырен-Ханда Дамшаева арбадахи табан жэлэй туршада амжалтатай хүдэлөө hэн. Тэрэнэй даадаг бригадын хонишод жэл бүхэндэ дунда зэргээр зуун эхэ хонин бүриhөө зуу, зууhaa дээшэшье хурьга түлжүүлээд лэ байhан алдартай. Hooho хайшалжа абаха даабари ходо үлүүлэгдэдэг hэн.

Мүнөө Ц-Х. Ц. Дамшаева гэр бүлөөрөө бригада болонхой, hайнаар хүдэлжэ байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга түлжүүлээ, хонин бүриhөө 4,5 килограмм нooho хайшалаа. Эхилээд байhан малай үбэлжэлгын харюусалгатай энэ хаhые эдэ малшад hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ түйлаха зорилгоёо бригадын хонишод тодорхойлонхой. Зуун эхэ хонин бүриhөө 110 хурьга абажа, гээлтэдэ оруулангүй түлжүүлхэ, томо хонидой толгой бүриhөө 4,5 килограммhaa бага бэшэ нooho хайшалха, шэнэ түлэй шэгнүүр нэмээхэ даабари заатагүй үлүүлхэ гэhэн социалис уялга абанхай.

Ингэжэ түсэбтэ табан жэлэй даабариие бүхы талаарнь болзорhooнь урид дүүргэхэ үндэhэ hуури ажахын түрүү хонишод табяа гэжэ хэлэмээр.

А. ЧИМИТОВ.

...Тбилиси Телави хоёрой хоорондо ябадаг автобус Циви-Гомборско дабаанай хүтэлнүүд дээгүүр үгсэн, уруудан табилуулна. Бидэнэр Кахетиин хото, тосхонуудаар аяншалгада гарабабди. Алазаниин үрэжэлтэ hайхан гол газараар энэ орон нютаг оршодог юм. Тужа, винограднигууд, бишыхан тэбхэр тариянай газарнууд, олон hүрэг үхэр, хонид харгын хажуугаар зэрэлгээтэн үлэнэд.

Автобусой зогсодог газарнуудта харгы шадарай үhан булагууд олоной анхарал татана. Тэдэ зохидхоноор шулуугаар хүрэсэлэгдэнхэй. Тиигээд угалза хээнүүдэйнь дунда заатагүй тэмдэгэй тоо бии. Кахетиин энэ оршондохи тосхонhoo тэды олон эрэшүүл фашис Германида эсэргүү дайнай жэлнүүдтэ баатарай. үхэлөөр унанхай. Бүхы тоонууд гурбан цифрhээ бүридэнхэй.

Кахетиин түшэмэлнүүдэй урда сагай үргөөдэ автобус хүрэжэ ерэбэ. Энэ хадаа Кахетиин эгээл томо хото город, тэрэнэй промышленна ба соёлой түб болоно.

Москвагайхидай, ленинградайхидай, тбилисиинхидэй харасаар болоходоо, Телави бишыхан хото хүреэн юм. Тиибэшье ууҗам салуу, шэмээгүй зохид нютаг мүн. Хүнүүд хайшаашье тэбдэн hүндэлнэгүй. Бултадаа бээ бээ танидаг. хооронддоо hайн hайхан харилсаатай байдаг.

КАХЕТИТЭЙ ТАНИЛСАГТЫ

Телавиин тэг дунда арбан зургаан дабхартай гостиницын байшан бии.

Хотын байшан гэрнүүдэй шулуун hарабшанууд тэрэнэй оройн дээрэhээ хаа хаанагүй харагдана. Дээхэнүүр, ойтой хаданuудай ташалангүүдта, доогуур гол газарнуудаар, урда сагай дасан сүмэнүүд сайралдана. Таримал шара ешмээнэй газар дээрэ гансаараа тобойhон 60 метр үндэртэй саб сагаахан Алаверди дасан тэдэнэй дунда эгээл ехээр hонирхуулна. Тэрэнэй оршондо урданайхидал мэтэ түбхин байдалтай, энэ дасангай баригдаhаар юhэн зуун жэлэй үнгэрhэниинишье ойлгогдохоор бэшэ.

Саашадаа Кахетиин Цинандали гэдэг тосхон тээшэ зам харгытай болобобди. Суудада гараhан улаан архиин нэрээр тэрэ мэдээжэ юм. Тиинhээ тиитэрээ, Гурджаани, Киндзмараули, Напареули мэтын бүгэдэндэ мэдээжэ улаан архинууд Кахетиин тосхон, хотонуудай нэрээр нэрлэгдэhэн байгаа ёhотой.

Цинандали — хуушанай тосхон. Дүрбэ мянга шахуу хүн зонтой юм. Тэрэ гансашье архяараа суудада гараhан бэшэ. Нэгэ гангын эрье дээрэ жиирэй дасан байна. Зуун табин жэлэй саана тэрээн соо Александр Грибоедов гэрлэхэдээ hахил хүртэhэн түүхэтэй. Грузин нүхэрэйнь поэт Чавчавадзиин басаган Нина «Ухаанhaa болоhон уйдхар» гэдэг зохёолой авторай hамган болоо бэлэй.

Урдань Чавчавадзиин угай князьнуудай мэдэлтэй байhан газарта энэ дасан оршоно. Үзэсхэлэн hайхан сэсэрлигынь, уран гоёор баригдаhан байшан гэрынь тэрэл зандаа үлэнхэй. Харин тэрэ мүнөө Александр Чавчавадзе гэгшын Гэр-музей болгогдонхой.

Һүүлээрнь Алазанска голдохи Кварели гэдэг багахан городогто ошогдобо. Тэндэ ерэхэдээ, томо гэгшын сэсэрлигтэ орожо ерэhэндэл болобобди. Набша намаагаар надхаhан хуушанай томо модонууд нара халхална, хотын байшангуудые hүүдэрлэнэ. Гудамжануудтахи шулуун hабаануудаар горход урдана.

Ехэ Кавказай ойтой дабаануудhaa hэрюухэнээр hэбшээлнэ.

Грузиин агууехэ уран зохёолшо, түрүү үзэлтэй гүрэнэй ажал ябуулагша Илья Чавчавадзе эндэ 1837 ондо түрэhэн гэжэ кварелиинхид булта мэдэдэг. (Би түрүүшээр Александр Чавчавадзын нэрэ дурдаhан байгааб. Эдэл князьнуудай угай ондоо нэгэ hалааhaань Илья гарбалтай юм). Национальна дарлалтада, социальна талаараа үнэнтэ бэшэ байдалда эсэргүүсэн, зоригтойгоор тэмсэдэг байhан Илья Чавчавадзиин үгэ бүхы Грузи дуулададаг байгаа.

Кварелиинхид нютагайнгаа суута хүнүүд тухай хөөрэхэ зуураа барилгын бүтээлнүүдые баhал харуулангүй үнгэрнэгүй. Нэгэдэхеэр, тэдэнэр хадатай үндэр газарнуудта уhанай сөөрэм тогтоогоо. Тэдэнэй бага hайрхуушаг аяг зангай ёhoop, тэрэнь далай гэжэ байгаад нэрлэгдэдэг юм. Тэрэнь далай бэшэшье hаа, ехэхэн нуур байха. Халуун үдэртэ амархада, ехэл зохид газар даа. Шухалань юуб гэхэдэ — тэрэнэй уhаар районой сэсэрлигүүд, винограднигууд уhалагдана.

Кварелиин хоёрдохи үзэсхэлэнинь гэбэл — газар малтажа түхеэрэhэн архи хадагалдаг газарынь болоно. Тэрэниие хадада малтахадаа, 180 мянган дүрбэлжэн метр байсын шулуу хобхолжо хаяhан байна. Тэрэнь ёhoороол газар дорын город болонхой. Тэрэнэй гудамжаар (хамта дээрээ 8 километр утатай юм) автомобиляар гүйлгэхэдэ болоно.

Тон hая кварелиинхид залуушуулай байшан барижа, нютагайнгаа хүбүүд, басагадта hайн hайхан бэлэг болгоо.

Тэндэ Кварелиин районой дунда hургуулинуудые дүүргэгшэдэй hайндэрэй боложо байхада, энэ байшанда ерээ hэмди. Зүгөөр, hайндэрэй хоёрдохи хүбинь — хүхюутэйгээр сайлалган, багашуулай концерт, хатар наадан боложо байба. Түрүүшынь хахадта — ямар мэргэжэл шэлэхэ тухай ёhoop хөөрэлдөөн болоо.

Тиигээд нютагай hургуулинуудые дүүргэгшэдэй дүрбэнэй нэгэ хүбинь дээдэ hургуулинуудта орожо hурана: Телавиин багшанарай институтда, Тбилисиин университедтэ, институдуудта гэхэ мэтэ. Заримаинь Россиин дээдэ hургуулинуудта hурадаг юм. Томо предприятинуудта хүдэлмэрилхэ дуратайшуул худөө тосхонуудhaa хото газарнуудта ошоно.

Гэбэшье районой байдалда таатай зохид дабшалта болохоор хараалагдана. Худөө ажалай улам бүри оньhожоруулагдажа байhан сагта залуу хүнүүд зохихо ажалаа колхоз, совхозуудтаа олоно гээшэ. Районой промышленна предприятинууд — жэшээнь, телефонно аппаратурын завод бии болгогдонхой. Һургуули дүүргэгшэд тэндэ ошожо хүдэлхэ дуратайнууд юм. Тобшохоноор хэлэхэдэ, сагай байдал нэгэл газартаа тогтоно бэшэл даа! Эрдэм, техникын хүгжэлтын үе саг Кахетиин шэмээгүйхэн худөөгэй ажабайдалда мүн лэ ээрхэгээр шэлжэн оронхой.

РОБЕРТ ЦФАСМАН,
АПН-эй корреспондент.

...УРНАЛИСТНУУДТАЙ УУЛЗАЛГА

...Н. (ТАСС). КПСС-эй [illegible] Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй [illegible] ФРГ-дэ [illegible] [illegible] түлөөлэгшэ К. Беккер хөөрэлдөөнүүдэй тухай журналистнуудта мэдээсэбэ. Удаан саг [illegible] бэхи эб найрамдал [illegible] тухай, ядерна дайнай аюулые сараха тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнэй гол анхаралда байгаа.

[illegible]

Советскэ Союз Федеративна Республикын дайсан бэшэ, харин партнер ба хүршэнь болоно гэhэн Г. Шмидтын мэдүүлгые Л. И. Брежнев дэмжээ.

НАТО-гай түсэбүүдhээ уламжалан Европодо тохёолдожо байhан аюулые сараха гол асуудалда анхаралаа хандуулхые Совет гүрэнэй толгойлогшо уриалаа гээд Л. М. Замятин мэдүүлбэ. [illegible]

[illegible] Женевэдэ болохо хөөрэлдөөнүүдтэ Советскэ Союз энэ үндэhэн болгон баримталха юм.

Гэхэтэй хамта США-гай президент Рейганай оруулhан «нулевой шиидхэбэри» тухай дурадхал өөрсэ янзын байна. Тэрэ дурадхалай ёhоор, США Баруун Европодо дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тодхон табихые арсаха, харин Советскэ Союз «СС-4» ба «СС-5» ракетэнүүдые [illegible] баримталха юм. Гэхэтэй хамта Рейганай хараа бодол Советскэ Союзда таарахагүй байна.

[illegible]

Уласхоорондын шахардуу байдалые hуларуулжа үргэлжэлүүлхэ эрхэ байдал байгуулха шухала гэжэ СССР гүйсэд ойлгоно. Женевэдэ болохо хөөрэлдөөнүүдтэ энээнние үндэhэн болгон [illegible]

К. Беккер үгэ хэлэхэдээ, [illegible] хоорондохи харилсаануудта шухала үүргэ дүүргэнэ гээд канцлер онсолон тэмдэглээ.

Совет ба Баруун Германиин түлөөлэгшэд журналистнуудай асуудалнуудта харюусаба.

Буряад хэблэлэй 60 жэлэй ойдо

БУРЯАД ҮНЭН ГАЗЕТЭ БЭШЭЭ hЭН:

1923 оной декабрийн 4.

„Ёhо хуули ба захиргаанай бүлэг"

СОНОСХОЛ

«Зүблэлнүүдтэ hунгалта үйлэдэхэ ба Буряадай республикын зүблэлнүүдэй суглаа татаха түбэй комисси хадаа Бурревкомоор баталагдаhан үнгэрэгшэ оной декабрийн 1-дэ зарлагдаhан республикын зүблэлнүүдэй түбэй суглаанай зүблэхэ зүйлнүүдые тоблон оложо соносхобо:

1. Боложо байгаа мүнөөнэй саг тухай (В. И. Трубачеевэй элидхэл);
2. Бурревкомой хүдэлмэри тухай (М. Н. Ербанов ба М. И. Амагаевай элидхэлнүүд).
3. Зүблэлтэ засагай байгууламжа тухай зүйлнүүд ба республикын захиргаанай хубаари тухай (М. Берман ба М. Ивановой элидхэлнүүд).
4. Газарай хэрэгүүдые эрхилхэ наркомадай ябуулга тушаа (А. И. Оширов ба Н. Н. Кузьминай элидхэлнүүд).
5. Арадай гэгээрэлые эрхилхэ наркомадай ябуулга тушаа (Б. Барадин ба А. Д. Даниловай элидхэлнүүд).
6. Арадай элүүрые сахиха наркомадай ябуулга тушаа (А. Трубачеевэй элидхэл).
7. Алба налог ба сангай жасын хэрэг тухай (Ильинэй элидхэл).
8. Орошо гарашын багсаал үзэн баталха тухай (В. И. Комаровой элидхэл).
9. Бурреспубликын түбэй дүүргэлтын (гүйсэдхэхэ) комитедые (БурЦИК) ба бүхы ород уласай зүблэлнүүдэй (РСФСР-эй) суглаанда түлөөлэгшэдые, мүн Москвада байгаа бага яhатанай зүблэлдэ гэшүүдые hунгаха тухай.
10. Юрэ хэрэгүүд тухай.

Энэ газетын түрүү бэшэг соо съезд тушаа иигэжэ тэмдэглэгдэнэ:

«Энэ жэлдэ тогтоhон манай залуу республикын бүрин эзэн болохо түрүүшын ехэ суглаан (съезд) татагдаба гээшэ... Гүрэнэй байдалтай урдань танил бэшэ дээрэhээ зарим хүндэ асуудалнууд, шиидхэхэдэ бэрхэтэй зүйлнүүд тохёолдожо магад, харин ородой гүрэн зургаан жэлэй турша соо арадай эб хамта намай (РКП (б)-гэй) хүтэлбэри доро зүблэлтэ засагай хэрэг үйлые амжалтатайгаар ябуулжа байна. Зүгөөр хүдэлмэришэн ба хүдөө ажалтанай хоорондо халуун барисаан шухала байгаа, тэдэнэй эб нэгэдхэжэ шадаhан (РКП (б)-гэй) улаан туг доро ябабал, ямаршье юумэ эрхэ бэшэ илагдахань лабтай.

Субажа ябаhан барасhаа,
Сугларжа hууhан шаазгай
хүсэтэй

гэhэн оньhон үгын гол удха шанарые хүсэндэнь оруулхань саг одоо ерэбэ... Буряад зоной доторхи байдалаа эзэрхэн зохёохо гэhэн түүхэтэ түрүүшын ехэ харюусалгата суглаанда юрөөл табия».

1924 оной июлиин 9.

ШУДАРГЫ ТҮРҮҮЛЭГШЭ

«Хориин аймагай Хэжэнгын хошуунай Сулхарын сомоной эрхэтэн Вандан-Доржо Аюшин гэгшэ 10 гаран наhанhаа эхилэн, 20 наhа үнгэртэрөө hургуулида hураад, үнгэрhэн, 1922 оной август hарада аймагай hомолоолгоор Москва ошожо, университедтэ нэгэ жэл тухай hуралсаад, 1923 оной зунай эхеэр нютагаа бусажа ерэhэн байна. Ерэhэнэйнгээ хойно Хэжэнгын хошуунай газарай таhагые даагшаар хүдэлжэ байтарнь, 1923 оной октябриин hунгалтаар, мүн хошуунай түрүүлэгшэдэ hунгагдажа ороод, мүнөө хүрэтэр олоной хэрэгэй түлөө үнэн оролдожо ябана. Үгытэй ядуу зондо али аргаар туhалхые оролдодог хүн. Жэшээнь, Сулхарын сомоной эрхэтэн Гарма Борбойн үбшэндэ дайрагдаад байхадань... өөрөө мүнгагүй ябаhан тула бусадhаа уриhаар бэдэржэ туhалаа hэн...».

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ

КОМИССИ ДҮНГҮҮДЭЭ СОГСОЛОН ГАРГАНА

[Д]екабрийн 1-дэ Москвада нээгдэхэ [Р]СФСР-эй Верховно Советэй дүрбэдэхи ... оирын жэлнүүдэй коммунис зо... байгуулгын хэрэгүүдтэ республи... ажалшадай хабаадаха үргэн ехэ [прог]рамма баталха байна. Сесси дээрэ ... Федерациин 1981—1985 онуу[дай] Экономическа ба социальна хүг... [хүгжэл]тын гүрэнэй түсэб, 1982 оной гүрэ[нэй] түсэб болон бюджет зүбшэн хэлсэг... ба баталагдаха, 1981 оной түсэбэй [дүүр]гэлтын ябаса, тэрэшэлэн 1980 оной [бюд]жедэй гүйсэдхэл тухай тоосоон ха[раа]лагдана.

[Р]СФСР-эй Верховно Советэй Түсэб[лэлгэ]ын-бюджетынэ ба бусад саг үргэл[жын] комиссинуудаар эмхидхэгдэhэн бэ[лэдх]элэй арбан гурбан комисси респуб[ликын] министерствэнүүдэй, комитедүү[д] ба албан зургаануудай хүргэhэн тү[сэб]үүд болон бюджедүүдтэ хабаатай ма[тери]алнуудые хоёр недели шахуу соо ... талаарнь шэнжэлээ.

[Па]ртиин XXVI съездын, КПСС-эй ...ай ноябриин (1981 оной) Плену[мэй] шиидхэбэринүүдэй, нүхэр Л. И. [Бре]жневэй тобшололнууд болон hанам[жа] дурадхалнуудай үндэhөөр, Россиин [Фед]ерациин экономическа ба социаль[на] хүгжэлтын элдэб асуудалнуудаар 60 ... элидхэл соносхогдобо. Бэлэдхэлэй [коми]ссинуудай гэшүүд — 140 депутат ... болон бюджедые зүбшэн хэл[сэ]... бултадаа шахуу хабаадаhан. то[...]... дурадхалнуудые оруулhан бай[на].

[Тү]сэблэлгын-бюджетынэ комиссиин пле[нум]... заседани Россиин Федерациин [Верх]овно Советэй саг үргэлжын бусад [коми]ссинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадал[га]... ноябриин 23-да РСФСР-эй [Сове]дүүдэй байшан дотор болоо. Комис[сиин] түрүүлэгшэ депутат В. С. Кузьми[н] заседание хүтэлбэрилбэ.

...гол тоо баримтануудые шэн[жэлhэн] бэлэдхэлэй комиссиин түрүүлэг[шэ] депутат А. П. Заузулин РСФСР-эй [198]1—1985 онуудай Экономическа ба [социа]льна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые, [198]2 оной Экономическа ба социальна [хүг]жэлтын гүрэнэй түсэбые даб дээрэ ... үзэhэнэй үрэ дүнгүүд тухай, [198]1 оной түсэбэй дүүргэлтын ябаса ...й элидхэбэ.

Эрдэм болон техникын түйлалтануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлhэнэй, тэрэнэй бүридэл байгууламжые улам нарижуулhанай, арадай ажахын бүхы hалбаринуудтахи ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай үндэhөөр үйлэдбэриин ашаг үрэ улам дээшэлүүлхэ үргэн ехэ программа хараалагдана. Табан жэлэй турша соо национальна доход 22 процентээр нэмэхэ гэжэ түсэблэгдэнэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үндэhөөр промышленна продукциин ургалтын 90 процентнь абтаха, хүдөө ажахын бүхы продукциин хэмжээн улам нэмэхэ, капитальна барилгын хүдэлмэри бүри ехэ болохо.

Сибириин ба Алас-Дурна нютагуудай экономико бүри хурдан түргэн хүгжөөгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

РСФСР-эй 1982 оной гүрэнэй бюджет ба 1980 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое даб дээрэ хаража үзэлгын дүнгүүд тухайда бюджедэй гол тоо баримтануудые шэнжэлhэн бэлэдхэлэй комиссиин түрүүлэгшэ Б. А. Осипчик мэдээсэбэ. Гүрэнэй бюджедэй бүхы олзо орошонууд арадай ажахые, социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудые мүнгөөр хангалгада гол түлэб зорюулагдана. Промышленность, транспорт, барилга ба бусад hалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала мүнгэ зөөри хараалагдана. РСФСР-эй хара хүрьhэтэй бэшэ нютагуудай хүдөө ажахые хүгжөөхэ комплексно программые бэелүүлгэдэ найман миллиард үлүүтэй түхэриг hомологдоно.

Түсэбүүд ба бюджет тушаа тобшололнуудай проектнууд заседани дээрэ hайшаагдаа. Тэдэнние бусад саг үргэлжын комиссинуудай үзэмжэдэ дамжуулха гэhэн шиидхэбэри баталагдан абтаба.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр ажалай журам бэхижүүлхэ ба ажалай хүсэ ашаглалга hайжаруулхын тула Астраханска областиин арадай депутадуудай нютагай Советүүдэй ябуулжа байгаа хүдэлмэрые комисси мүн лэ зүбшэн хэлсээ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь Х. П. Нешков заседаниин хүдэлмэридэ хабаадаба.

БОНН. «Леонид Брежнев, амжалта хүсэнэбди» гэhэн бэшэлгэтэй ехэ транспарант ФРГ-гэй ниислэлэй түбэй талмай — Мюнстерплац дээгүүр татаатай. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэhэнтэй дашарамдуулан, Баруун Германиин түрүү үзэл бодолтой эмхинүүд — Германиин Компарти, Немец социалис хүдэлмэришэн залуушуул, студентнэрэй нэгэдэлнүүд совет хүнүүдэй ажабайдал, ажал тухай, Совет гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политика тухай мэдээсэhэн стендүүдые эмхидхэбэ. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ехэ ехэ барилгануудай тэмдэглэгдэhэн СССР-эй асари томо карта зоной анхарал татана.

„АМЖАЛТА ХҮСЭНЭБДИ"

Түбэй талмай дээрэ татагдаhан улаан бүд дээрэ «Эб найрамдал, хани барисаан» гэhэн үгэнүүд ородоор бэшэгдэнхэй. Олон тоото фото-зурагууд СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондын худалдаа наймаанай-экономическа үргэн холбоо барисаан тухай, соёлой талаар хоёр ороной хоорондын харилсаан тухай хөөрэнэ.

Мүн эндэ эб найрамдалай тала баригшадай Боннско эмхиин листовконууд тараагдана. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые ФРГ-дэ тараан тодхохо гэhэн США-гай ба НАТО-гай түсэбүүд эрид буруушагдана, США-гай ябуулганууд Европые ядерна дайнай аюулда оруулхын тула сэрэгэй талаар булюу болохо зорилготой гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Хилын саанаhаа
ТАСС АПН

ХААНА, ЮУН БОЛОНОБ?

ШВЕЦИИН ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДАЙ ХҮДЭЛӨӨН

СТОКГОЛЬМ. Амгалан байдал хамгаалха Швециин национальна комитедэй правлениин заседани Стокгольмдо болобо. Ороной амгалан тайбан ажаhууха дуратай бүхы хүсэнүүдэй оролдолго хүсэлэлгые улам эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ эндэ тусхайлан тэмдэглэгдөө. Ерэхэ жэлэй январьда Стокгольмдо суглархa «Буу зэбсэгүүдые хураахын түлөө арадай риксдаг (парламент)» гэhэн, Швециин эб найрамдалай тала баригшадай хуралдаанда зорюулhан дурадхалнуудые заседанида хабаадагшад hайшааба.

Нейтронно бомбо бүтээжэ эхилхэ гэhэн США-гай түсэбүүдые буруушаадаг, Европын хойто хубиие ядерна зэбсэггүй, амгалан байдал хамгаалха ябуулга бүри эршэмтэйгээр эмхидхэхын түлөө тэмсэдэг район болгохо шухала гээд тэдэ дурадхалнууд дотор заагдана гэжэ Амгалан байдал хамгаалха Швециин национальна комитедэй секретарь Пер Эриксон ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ.

НПП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

КАИР. АРЕ-гэй национально-прогрессивнэ (зүүнэй) партиин ЦК-гай пленум Египедэй ниислэлдэ болоо. НПП-гэй ЦК-гай генеральна секретарь Х. Мохи эд-Дин элидхэл хэбэ. hүүлэй үесын үйлэ хэрэгүүдтэй холбоотойгоор орон дотор тохёолдоhон политическэ оршон байдалые ЦК-гай гэшүүд зүбшэн хэлсэбэ.

Үнгэрhэн жэлнүүдэй экономическа политика түгэсхэлэй деклараци дотор эрид шүүмжэлэгдэнэ. Экономическа түсэблэлгын гурим, гүрэнэй секторэй хүтэлбэрилхы үүргэ hэргээхэ хэмжээ абаха, хүдөө ажахыдахи кооперативна хүдэлөө хүгжөөхэ, тэрэшэлэн дэлгүүрэй эмхи гуримгүй байдал ба үнэ сэнгүүдэй хүндэрэлгэ зайсуулха, олониитын байдал хүнгэдхэхын түлөө тэмсэхэ зорилгоор валютын дэлгүүрэй, гадаадын худалдаа наймаанай талаар гүрэнэй шанга хиналта тогтоохо шухала гэжэ пленум hанамжалба.

Кэмп-Дэвидэй үгэсэлгые НПП урда мэтээр буруушаан тэмсэдэг байха гэжэ Центральна Комитет лаблан мэдүүлээ. Араб оронуудай дунда Египедэй дүүргэдэг үүргэ hэргээгдэхэ гээд найдадаг байhанаа элирхэйлбэ.

Байгша оной сентябрьда гү, али Сададай алагдаhанай hүүлээр онсо байдалай соносхогдомсоор баригдажа хаагдаhан, партиин талаар соратнигуудтаа пленум амаршалгатайгаар хандаба.

РЕВОЛЮЦИОННО ФРОНТ ТОГТООГДОО

ГАВАНА. Урда-Америкын баруун-хойто зүгтэ байдаг гүрэн — Суринамда революционно фронт (РФ) тогтоогдоо. Тэрээндэнь түрүү үзэл бодолтой политическэ, профсоюзна, студентнэрэй, олониитын эмхинүүд оробо.

Суринамай ниислэл — Парамарибо хотодо болоhон учредительнэ съезд дээрэ фронтын «бага-программа» баталагдан абтаа. Революционно ёhоор шэнэдхэлгын хэрэг саашадань улам гүнзэгырүүлхын тула, империализмда эсэргүү хараа бодол баримталдаг Суринамай бүхы патриотическа, демократическа хүсэнүүдые нэгэдхэлгэ — фронтын гол зорилго болоно.

Революционно фронтын «бага-программань» мүн орон доторхи байдалые демократическа болгохо, экономико хүгжөөхэ, арад зоной байдал hайжаруулха ашаг үрэтэй хэмжээнүүдые абахаар хараална.

АРАБ ОРОНУУДАЙ АРАДАЙ КОНГРЕССЭЙ СЕССИ

ТРИПОЛИ. Бүхы араб оронуудай арадай конгрессэй (ОНК) ээлжээтэ бэшэ сесси эндэ болоод тараба. Сададай алагдаhанай hүүлээр Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоhон оршон байдалые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ.

Зарим араб оронуудай хархис засаг захиргаануудые хэрэглэн, эндэхи сэрэгүүдээ улам олошоруулжа, сэрэгэй баазануудые үргэдхэжэ, араб гүрэнүүдэй газар дээрэ харата манёврнуудые эмхидхэжэ байhан США-гай ябуулгануудые ОНК эрид буруушаана.

Сессидэ хабаадагшад американ империализмын, сионизмын ба бусад хархис хүсэнүүдэй харата балмад ябуулганаудта эсэргүү тэмсэлэй программа баталан абаа. Тэрээн доторнь иигэжэ заагдана: «Кэмп-Дэвидтэхи уршагта хэлсээнүүдэй хойшолонгуудые, Дүтын Зүүн зүг тушаа США-гай эзэрхэг түримхэй hанаашалгануудые буруушааhан тэмсэл — мүнөө үеын гол зорилго болоно гэжэ программа дотор заагдана.

ИЗРАИЛЬДА ЮУМЭНЭЙ ҮНЭ УЛАМ ХҮНДЭРНЭ

КАИР. Юумэнэй үнэ сэнгэй таhалгаряагүй хүндэрэлгэ ба саарhан мүнгэнэй үнын уналга — Израилиин экономикын доройтолгын бодото шэнжэнь байhаар. «Джерузалем пост» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, орон доторхи розничнэ үнэ сэнгүүдэй индекс октябриин туршада 9 процентээр нэмэhэн байна. Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй, хубсаhа хунарай үнэ сэн илангаяа ехээр хүндэрөө, гэр байрын түлөөhэн тон ехээр нэмээ. Октябриин мэдээнүүдые хараада абабал, Израильдахи ажамидаралай үнэ сэн энэ жэлэй эхинhээ хойшо 80 гаран процентээр хүндэрhэн байна гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

ЧАДТАХИ БАЙДАЛ ШАХАРДУУ БАЙhААР

ПАРИЖ. Мэдээсэлэй агентствэнүүдэй дамжуулhанай ёhоор, Чадтахи байдал шахардуу зандаа байhаар. Орон худар добтолон ороhон, Чадай оборонын агсан министр Х. Хабрегэй отрядуу ороной зүүн хубиндахи хэдэ хэдэн hуурин тосхонуудые эзэлээд байна. Франс Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, тэдэ нютагуудта хүсөөр бололгын, тонуул дээрмын, үймөөшэдэй мүрдэлгэ хюдалгаhаа айдаг оршон байдал тохёолдонхой гэжэ эзэмдэгдэhэн районуудhаа зугадагшад элирхэйлнэ.

Хабрегэй хүсэнүүд Вашингтоной, Каирай ба Хартумай дэмжэлгэдэ түшэглэнэ гэжэ баруун оронуудай хэблэл мэдээсэнэ. Х. Хабре Суданда баазануудтай, Египедhээ буу зэбсэгүүдые, США-hаа мүнгэ абана» гэжэ «Экономист» гэдэг лондоной недели бүриин газетэ бэшэнэ. Холбоото Штадуудаан хоёр нюуртай байhанда мэдээсэлэй агентствэнүүд анхарал хандуулна. Америкын захиргаан Хабрегээр дамжуулан эзэрхэг түримхэй ябуулгые дэмжэжэ үргэлжэлхэ зуураа, Чадта амгалан байдал сахиха гэhэн Африкын оронуудай хоорондын хүсэнүүдые эмхидхэхэ, зэбсэглэхэ хэрэгтэ сэхэ хабаадаха hанаатай байhан тухайдаа соносхоо.

Чадhаа Ливиин сэрэгүүдэй гаргагдаhан дары эндэ эзэрхэг түримхэй ябуулга эхилээ гээд АП тэмдэглэнэ.

...РИБАЙКАЛИИН РАЙОНДО:

НАЙМААНИИНЬ ГҮЙСЭТЭЙ

...оной эд хэрэглэгшэ[дэй] кооперациин хүдэлмэ[ри]шэд хүн зониие эдеэ ... зүйлөөр, эд бараа[гаар] гүйсэд хангаха гэhэн ...отой. Байгша оной ...hэн хугасаагай дүнгүү[дые] ...бaад харахада, Комын ...инай, Турунтаевын [унив]ермагай, хозмагай кол[лекти]вууд түрүүлнэ. Район[ой] түбэй эдеэ хоолой магазин[ые] даагшаар хүдэлдэг ...ила Тарасова мүн лэ ... хүдэлмэреэ эрхим hайн ... эмхидхэхые оролдоно.

Худалдаа наймаанай эдэ коллективүүдтэ hара бүриин hүүл багта социалис мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдадаг, олоной анхаран харамаар газарта үлгэгдэдэг юм.

УРАГШАА hАНААТАЙ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Г. В. Плюснина Прибайкалиин райпотребсоюзда 15 жэлэй туршада хүдэлнэ. Галина Васильевна плановик мэргэжэлтэй юм. 1979 ондо социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэнэй түлөө тэрэ «Арбадахи табан жэлэй ударник» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаа hэн. Буркоопсоюзай, КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар нэгэнтэ бэшэ шагнагдаhан байха.

Мүн тиихэдэ Турунтаевын универмагай ахалагша наймаалагша В. А. Патрушева эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн гэжэ тоологдодог. Тэрэ мэргэжэлэйнгээ талаар шадабарие, политическэ hуралсалаа дээшэлүүлхын тула нилээд оролдолго гаргадаг юм. Коммунис ажалай hургуулиин хэшээлнүүдтэ саг үргэлжэ ябалсадаг. Вера Афанасьевна худалдаа наймаанайнгаа эрьсын түсэбые хэзээдэшье үлүүлэн дүүргэдэг.

П. КОНСТАНТИНОВ.

«...НҮХЭДНИ, РАКЕТЧИГҮҮД»

Номой таг

...мэ гаршагтай ном ...ААФ-ай хэблэлээр хэб...эн гаргагдаба. Авторынь [Е]фремов анхандаа поли... хүдэлмэрилэгшэ ябаа... олон жэлэй туршада ...рай оборонын сэрэгүүд... ...ба хэhэн тула сержант... ...ай, офицернүүдэй ажа[байда]лые, дайшалхы hурал... ...е hайн мэдэдэг юм. Эгээл ...а тухайгаа тэрэ барим... повесть, очеркнууд соо ...бэшэнэ.

...сэргшэд-ракетчигүүдэй ...байдал, hуралсал тухай ...хэ зуураа залуу сэрэг... ...эрмэлзэлэйнь хүрса... ...е, мүнөөнэй байлдаанда ...тэй мэдэсэ шадабари... болохыень автор үнэн ...р харуулхые оролдоо.

...ээн тушаа жэшээнүүдые ...даха болоо hаа олон. ...элхэдэ, «Ракетчигэй ...эл» гэhэн повесть соо ...младша сержант С. Па... ...тухай уран hайханай ...нуудые зохисотойгоор ...гэн хөөрэнэ. Тэрэ аяар ...Сибирьтэхи Михайлов... тосхондо түрэhэн, эндээ ...уляа дүүргэhэн байна. ...армиин албанда мордоо. Түрүүшээр нилээд лэ тулгардаа даа. Жагсаалда алхалхань, саг дары хубсалхань hанаад үзэхэдэ амаршье hаа, бэрхэтэйшэг лэ байба. Теэд Пахомов эдэ бүгэдэдэ hурахын тула нилээд лэ оролдолгоёо гаргаа. Энээнэйнгээ ашаар тэрэ hуралсалдаа эрхимлэжэ, сэрэгэй хэрэг урагшатайгаар шудалжа эхилээ юм. «Младша сержант» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Түрэл Михайловкадаа ошожо ерэхэ эрхэдэ хүртөө hэн. Нютагайхидтаа албан хэрэгүүд тухайгаа хөөрэжэ үгэхэhөө гадна, трактор, комбайн заhабарилха хүдэлмэридэ хабаадалсаа, hайн дурагаа туhа хүргэлсөө. Иигэжэ ниитэ хүн зондоо ашатай туhатай байха гээшые ёhотойгоор ойлгожо эхилээ бэлэй. Залуу хүнэй сэдьхэл бодолойнгоо талаар үргэн болбосорхые ойлгосотой зохидоор хөөрэхэhөө гадна автор тааруу тобшололнуудые хэжэ, залуушуулда hургаал болохоор hанамжануудые хэлэнэ.

Уншагша ном соохи очеркнуудааршье баhал hонирхохо аабза. Баримтануудаар баян, сэдьхэлэй улыhатайгаар бэшэгдэhэн эдэ очеркнуудые уншахадаа, совет ороноие хэзээдэшье хамгаалхаар бэлэн ракетчигүүдэй албан хэрэгүүд тухай тодорхой мэдэсэтэй боломоор. Политическэ хүмүүжүүлгын, үзэл сурталай хүдэлмэриин үргэнөөр ябуулагдадаг тухай нүхэр ёhоной туhаламжа бэе бэедээ үзүүлхэ гэhэн хани харилсаанай сэрэгшэдэй дунда тогтонижоhон тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэгдэнэ. Энэ талаар «Эсэтын захяа» гэhэн очерк онсо анхарал татамаар. Сержант Вадим Прузинскиин гаргаhан габьяа баатаршалга тухай автор дулаанаар хөөрэнэ. «Сэрэгшын зориг» гэhэн очерк соо залуушуулые hурган хүмүүжүүлхэдэ таарууу жэшээ дурдагданхай.

В. Ефремовэй «Нүхэдни, ракетчигүүд» гэhэн номые армиин ба флодой ветерануud, hаял сэрэгшэн болохоёо бэеэ зэhэжэ байгшад hонирхон уншаха аабза гэжэ найдамаар.

А. ГОРЯЧИН.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПАРИЖ. ФКП-гэй НЭРЭ ХҮНДЭ БА НҮЛӨӨН УЛАМ ДЭЭШЭЛНЭ. Ороной ажалшадай дайшалхы манлай бологшо Франциин Компартиин нэрэ хүндэнь улам батажана, нүлөөниинь ехэ болоно. «Юманите» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, 1981 оной эхинhээ хойшо 80 мянга гаран францууд партиин зэргэдэ ороhон байна. Партийна билетүүдые hэлгэхэ кампани мүн лэ амжалтатайгаар үнгэржэ байнхай. Коммунис хэблэлдэ туhа хүргэхэ жасада 3,7 миллион франк ороо.

КАИР. СЭРЭГЭЙ ПРОКУРАТУРЫН ЭРИЛТЭ. Байгша оной октябрьда болоhон сэрэгэй парадай үеэр президент Сададые алалгада хабаадаа гэжэ гэмнэгдэhэн 21 хүниие саазалха эрилтэ Египедэй сэрэгэй прокуратура табиба. МЕН агентствын мэдээсэлэнэй ёhоор, тэдэ гэмнэгшэдые АРЕ-гэй сэрэгэй верховно трибунал ноябриин 21-дэ сүүдлэжэ эхилхэ юм ха.

Хэблэлэн мэдээсэлэнэй ёhоор өөрынгөө талын гурбан хүниие парадта хабаадаха подразделенидэ оруулhан, тэдэниие hомо хэрэгсэлнүүдээр хангаhан байгаа гэжэ гэмнэгдэhэн ахалагша лейтенант Халед аль-Исламбули гол гэмтэниинь болоно. Нүгөөдүүлынь — ороной президентые алаха зорилготой хорото үгэсэлгэдэ хабаадаа, тэдэниие бэелүүлгэдэ, буу зэбсэгүүд, hомо хэрэгсэлнүүдые хуули бусаар суглуулха ба хадагалха ябадалда туhа хүргөө, засаг буляан абаха түсэбүүдые зохёолсоо гэжэ гэмнэгдэнэ.

ВЕЛИКОБРИТАНИ. «Бритиш лейланд» гэжэ автомобильна асари томо концернын хүдэлмэришэд ажалай түлөөhые үнэ сэнгэй ургалтатай адли болгохо гэhэн эрилтэ табина.

Энэ стачкада 58 мянган хүн хабаадана. Предприятинуудай үүдэндэ захиргаахидай стачкада hаад хэхэгүйн тула харуулнууд табигданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коулей городой заводой хажууда табигдаhан харуулшад предприятиин газар дээрэ гараха гэhэн машиные саашань табижа үгэнэгүй.

ҮХИБҮҮДТЭ—ТУСХАЙ АНХАРАЛ

Үхибүүдтэй бүлэнэртэ, мүн һаяхан гэрлэһэн бүлэнэртэ туһаламжа хүргэхэ тухай, илангаяа хүдэлжэ ябаһан эхэнэрнүүдэй ажаһуудалай эрхэ байдалые, һургуулиин наһа гүйсөөдүй үхибүүдые хүмүүжүүлдэг эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай КПСС-эй XXVI съездын материалнууд соо хэлэгдэнхэй.

Прибайкалиин районой һургуулида ороодүй хүүгэдые хүмүүжүүлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар ехэ оролдолго гаргана, сельскэ Советүүд болон түрэлхид ехэ туһаламжа хүргэнэ. Арбадахи табан жэл соо районой хүүгэдэй саад, яслинуудай эрилтэнүүд урдахи табан жэлэйхидэ орходоо һайнаар хангагдаһан, тэндэ хүмүүжүүлэгдэдэг хүүгэдэй тоо олошорһон байна.

Районой 33 сад-яслиин хоёрынь Горячинскын болон Сэлэнгын ой модоной баазануудай харьяата эмхи зургаанууд болоно. Хамта дээрээ 2692 үхибүүд сад-яслинуудта хүмүүжүүлэгдэнэ, энэ хадаа урдахи табан жэлэйхиһээ мянган үхибүүдээр олон болоно. Эндэ хүдэлдэг 180 хүмүүжүүлэгшэдэй 123-ниинь багшын тусхай һургуулитай. Мүнөө 30 хүмүүжүүлэгшэд хүдэлмэриһөө таһаралгүй һурана. Тиигэшье кадрнуудые һууринжуулан тогтоохо ажал үшөөл багаар ябуулагдана.

Ганса 1980—1981 онуудай һуралсалай жэлдэ 50 хүн гэр байрагүй дээрэһээ ондоо ажалда орохо баатай болоо. Иимэ байдал илангаяа Турунтаево, Нестерово, Ильинка һууринуудта ушарна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ «Прибайкалец» колхоздо 50 хүнэй, Аныра «Зарянский» совхозой хүсөөр 35 хүнэй, Татауровай авто-заһабарилгын заводто 90 хүнэй һууритай саадууд баригдаһаншье һаа, үшөө олон үхибүүд саадта орохо аргагүй байһаар. Райсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэриин ёһоор 11-дэхи табан жэлдэ шэнэ саадууд баригдаха ёһотой. Иигэжэ 1982—1983 онуудта Мостовкын гахай үсхэбэрилгын комплекс, Татауровай заһабарилгын завод, Сэлэнгын ой модоной бааза тус тустаа 140—140 үхибүүдэй садкомбинадуудые бариха уялгануудые абаа. Тиин зарим колхоз, совхозуудта хүүшан саадуудаа һэльбэн, ехэ болгохо гэжэ шиидхээ. Үхибүүдэй эмхи зургаануудта туһаламжа хүргэдэг ажахынууд гэхэдэ, «Бурводстрой» трест, «Прибайкалец» колхоз, харгы заһабарилгын таһаг, оньһэхоруулагдамал лесхоз болоно.

Бэлэдхэлэй бүлэгүүдтэ ябадаг үхибүүдые хүмүүжүүлгын болон һургалгын шанар дээшэлнэ. Хүмүүжүүлэгшэд хүдэлмэреэ һайнаар түсэблэжэ, бүтэмжэтэйгээр бэелүүлнэ гэжэ һүүлэй шалгалтанууд харуулаа.

Олонхи сад-яслинуудта методическа кабинедүүд хүдэлнэ, тэндэ үзүүлэн харуулха зүйлнүүд суглуулагдаһан. Тиихэдэ һуралсалай-техническэ хэрэгсэлнүүд улам үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Таловкын хүүгэдэй саадай хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Саадые даагша Л. П. Насникова баян дүй дүршэлтэй, 16 жэлээ эндэ хүдэлжэ ябана. Хүүгэдтэй һайнаар хүдэлжэ, амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ элдэб шангуудта хүртэһэн байна. Саадай методист Л. Ф. Желобай 19 жэлэй туршада эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Энэ коллективтэ КПСС-эй райкомой дамжуулагын Улаан туг хоёр дахин барюулагдаһан байна.

Түрхын сад-яслиие даагшаар Т. А. Невзгодова 28 жэлдэ хүдэлнэ. Мүн саадай байгуулагдахаһаа хойшо Н. С. Капустина эндэ хүдэлдэг. Хүүшанай эдэ хүдэлмэрилэгшэд залуу хүмүүжүүлэгшэдэй дунда ехэ хүндэтэй, тэдээндэ һайн жэшээ харуулна.

«Наран» гэжэ нэрэтэй сад-яслиие даагшаар гэгээрэлэй эрхим хүдэлмэрилэгшэ Р. П. Алексеева олон жэлдэ ажаллана. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, бусадшье шагналда хүртэһэн байха.

Өөрынгөө хэрэгэй ёһото мэргэжэлтэд Хүүшан-Татауровын сад-яслида хүдэлдэг. Эдэ хадаа саадые даагша Н. Д. Чукреева, хүмүүжүүлэгшэ А. Н. Кононович гэгшэд болоно.

Амжалтатай һайнаар хүүгэдтэй хүдэлдэг хүмүүжүүлэгшэдые тоолоо һаа, үшөөшье олон ааб даа.

Үхибүүдые гоё һайханда болон ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ анхаралаа саашалдаашье улам бүри ехэ болгохо ёһотойбди. Тиин шеф ёһоной туһаламжые һайжаруулха шухала. Һургуули болон хүүгэдэй сад-яслинуудай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

Үхибүүдые номдо дуратайгаар һургаха гэжэ хүмүүжүүлэгшэд оролдоно. Ном хадаа үхибүүдэй оюун бэлигые хүгжөөдэг бшуу. Хүүгэдэй хэлые хүгжөөхэ, түрэл хэлэндээ дуратай болгохо хэрэгтэ номой үүргэ ехэ. Һайн хурса хэлэтэй, олон шүлэг, дуунуудые мэдэхэ үхибүүд һургуулидашье ороходоо эрхимээр һурадаг ха юм.

Үхибүүдтэ гоё һайханиие ойлгуулха хэрэгтэ хүгжэмтэ наадануудай ехэ туһаламжа болохо үгэнэ. Гоё хүгжэм доро хүүгэд элдэб хатарнуудые гүйсэдхэжэ һурана, наадана.

Үхибүүд — манай ерээдүй. Тэдээн тухай һанаагаа зобохо—бүгэдын хэрэг.

П. ХАЛТАНОВ.

ШЭНЭ КОНЧАГТАЙ УУЛЗАЛГА

...1185 он. Ород ороной эртэ урда сагай Путивль хотын талмай дээрэ Игорь тайжын сэрэгшэд, арад зон олоороо сугларанхай. Эрэлхэг зоригтой тайжануудые, тэдэнэй сэрэгшэдые арад зон магтан дуулана...

Ленинэй ордента Буряадаймнай гүрэнэй оперо болон балетэй академическэ театрай А. Бородинай «Игорь тайжа» гэһэн оперо иимэ үзэгдэлөөр эхилдэг шуу.

Энэ оперын гол партинуудые—Игорь тайжа болоожо РСФСР-эй габьяата артист, С. Раднаев, Кончак хаанай партиие Буряадай АССР-эй габьяата артист Б. Петюк гэгшэд гүйсэдхэжэ, бултанда һайшаагдаа. Үнинэй мэдээжэ, бэлигтэй дуушан С. Раднаевай хажууда залуу артист Б. Петюк Кончак хаанай рольдо наадахадаа, тэрэнээ мэхэтэй аад, омог дорюун зантайгаар, хэрзэгы хатуу сэдьхэлтэйгээр дуулаа, үнэншэмэ һонин образ байгуулаа.

Борис Иванович Петюк Ленинград хотодо Римский-Корсаковой нэрэмжэтэ Ленинэй ордента консерваториие 1975 ондо дүүргэһэн юм. Тэндэ һуража байхадаа, консерваториин дэргэдэхи студиин солист байһан. Тиигэжэ олон ариянуудые концерт дээрэ дуулаһан юм. Тэдэнэй тоодо Мельнигэй, Мефистофелиин, граф Фигаро болон бусадай аринууд ороно.

Залуу артистын түрүүшын амжалтые тэрэнэй багша, консерваториин профессор Ю. А. Барсов хубаалдана гээшэ ааб даа. Юундэб гэхэдэ, бэлигтэй, эрилтэ ехэтэй багша сульбэтэй сагаа гамнангүй бүхы дүй дүршэлөө, бэлиг шадабариияа залуу дуушанда дамжуулаа бшуу. Кончагай арие Б. Петюк студент ябахадаа дуулдаг һэн.

Консерваториин һүүлдэ Красноярск хотодо тэрэ удааншье хүдэлэнгүй, манай Улаан-Үдын оперо болон балетэй академическэ театрта уригдаһан байгаа. Үнгэрһэн жэлнүүд соо Хованский, Мельник, Гремин гэгшэд залуу дуушантай «ханилаа»... «Кончак хаанай партиие гүйсэдхэжэ эхилхэдээ, орон соогоо мэдээжэ болоһон СССР-эй арадай артист Л. Л. Линховоиной сэгнэлтэдэ, зүбшөөл заабаридань хүртэхэ зол хубитай байгааб,— гэжэ Б. Н. Петюк омогорхон хөөрэнэ.

— Агууехэ дуушанай харуулһан Кончак хаанай гайхамшагта образ олондо мартагдашагүй. Бэлигтэ дуушанай баян дүршэлһөө эгээл һайн юумыень абаха, шудалха гэжэ оролдооб. Зүгөөр тон адляар һажаан дабтаха бэшэ, Кончак хаанай образые өөрынхеэрээ байгуулха гэһэн зорилго табиһан байгааб. Тиигээд энэ зорилгомни хүсэлдөө гү, али үгы гү, энээниие шагнагшад, мэргэжэлтэд сэгнэнэ бэзэ, — гэжэ габьяата артист сэдьхэлээ хүдэлгэн хөөрөө һэн.

Зүб даа... Бурлядайнгаа суута дуушантай хамта энэ партиие бэлдэхэ, гүйсэдхэхэ ехэ харюусалгатай уялга залуу артистда даалгагдаа гээшэ!

Залуу артист Борис Иванович Петюк — манай республикые суурхуулһан мэдээжэ дуушан Л. Л. Линховоиние шагнаха, хараха золтой байгаа. Энэ партияа саашадань мүлижэ һайжаруулха хэрэгтэнь суута дуушан ехэ туһалһан байха, — гэжэ академическэ театрай ахамад дирижер, РСФСР-эй арадай артист И. Ю. Айзикович хөөрөөгөө эхилнэ. — Тиихэдэ Борис ажалша, хүдэлмэридөө ехэ шуналтай хүн. Залуу артист үндэр томо бэетэй, бас һайхан хоолойтой бшуу. Залуу артист саашадаа мэргэжэлээ улам бүри дээшэлүүлхэ ёһотой. Тиигээдшье Петюгтэ, мүн манай театрай залуу бусад дуушадта бүхы арга боломжо олгогдонхой. Нэгэдэхеэр, театраймнай баян репертуар тухай сонсохолнуудшье энээндэнь туһалха ёһотой. Тиимэһээ тэдэнэр ямаршье партида өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые туршаха аргатай байна. Хоёрдохёор, тэрэнэй гүйсэдхэһэн партиие улам һайжаруулха гэжэ театрай хүтэлбэрилэгшэд ехэ оролдоно, анхаралтайгаар хандана. Энэнь залуу артистын бэлиг шадабариие мүлинэ, хурсадхана гээшэ ааб даа.

— Би энэ коллектив соо хүдэлжэ байһандаа жаргалтайб. Юундэб гэхэдэ, коллективэйнгээ халуун дэмжэлгые бэе дээрээ мэдэрнэб, — гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдые гэршэлэн, Б. Н. Петюк хэлээ бэлэй.

Мүнөө үедэ В. Шебалинай «Укрощение строптивой» гэһэн оперодо Баптиста Миноляын, А. Холминовой «Оптимистическэ трагеди» гэһэн оперодо Удамаршын партинуудые республикын габьяата артист Б. Петюк дуулажа эхилэнхэй.

— Ойрын жэлнүүдтэ Борис Годуновой партиие дуулаха хүсэлэнтэйб, — гэжэ хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ Б. Н. Петюк хэлээ һэн.

...Л. Л. Линховоиной дуулажа, олондо танил болгожорхиһон Кончагые хаража һурашаһан хүнүүд һэр-мэрхэн гэлдэн залуу артистые угтаа һэн. Зүгөөр харуулшадаа дахуулан, Кончак хаанай гаража ерэхэдэ, бас бүдүүн хоолой хүнхинүүлэн дуулажа ороходонь, зал соо альга ташалган нэрьешоо бэлэй. Манай театрай сценэ дээрэ шэнэ Кончагай мүндэлһые харагшаднай иигэжэ халуунаар амаршалба ха юм. Залуу артистын байгуулһан Кончак хааниие хараад байхадаа, дуушанай һанаһан хожомой хүсэлнүүд заатагүй бэелхэ гэжэ этигээ һэмди.

Б. ДЫМБРЫЛОВА,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Игорь тайжа (С. Раднаев), Кончак хаан (Б. Петюк) гэгшэд А. Бородинай «Игорь тайжа» гэжэ оперодо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ГУРБАДАХЯА ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОН БОЛОБО

МЕРАНО. (ТАСС-ай тусхай корр. А. Рошаль). Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй түгэсхэлдэ зорюулагдаһан ёһолол ноябриин 21-дэ эндэ үнгэргэгдэбэ. Корреспондентнүүдтэ зорюулжа Анатолий Карповай үнгэргэһэн пресс-конференцеэр энэ үдэр эхилээ. Элитэ мэдээжэ олон тоото гроссмейстернүүд зал соо сугларһан журналистнуудай дунда байгаа. Хойшолуулагдаһан 18-дахи партиень шэнжэлэн тайлбарилха ёһотой Даниин суута шатаршан Бент Ларсен түрүүшын асуудал һураба. Дэлхэйн чемпион час хахадай турша соо журналистнуудтай хөөрэлдөө.

Пресс-конференциин дүүрэхэдэ, А. Карповта ехэ почто барюулагдаба: түрэл түтимынь, дүтынь хүнүүд, танигдаагүйшье зон тэрэниие амаршалһан байна.

Гэбэшье совет делегациин байрлаһан «Риц-Стефани» гэжэ отелиин номернуудай нэгэн соо тодхогдон табигдаһан телетайп хүдэлжэ захалба. Шатараар дэлхэйн чемпион Анатолий Карповта Леонид Ильич Брежневэй эльгээһэн телеграмма Москваһаа дамжуулагдаа.

Коммунис парти болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэ гайхамшагта амжалтаарнь — шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһөөрнь гроссмейстерые амаршалхадаа, тэрэнэй бэлиг шадабариие, совет абари зангые үндэрөөр сэгнэбэ.

Совет делегациин гэшүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн суглаан дээрэ телеграмма соносхогдон уншагдаа. Дэлхэйн чемпион зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, иигэжэ хэлэбэ: «Эршэмтэй хүдэлмэриингөө хажуугаар Меранада болоһон шатарай мүрысөөн тухай һанажа байһанайнь түлөө Леонид Ильичтэ баяр баясхалан хүргэнэб».

Мүрысөөе хаалгын баяр ёһолол «Сальвар» зал соо болобо. ФИДЕ-гэй хүтэлбэрилэгшэд, элдэб оронуудай мэдээжэ гроссмейстернүүд, мүн хүндэмүүшэ эзэд шатарай мүрысөөнэй 31 үдэр соо үргэлжэлһэн энэ зал соо суглараа.

Мүрысөөнэй эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ Зигфрид Унтербергер баярай үдэшые нээхэдээ, ахамад арбитр Пауль Клейндэ үгэ үгэбэ. Мүрысөөнэй дүнгүүд соносхогдожо, Анатолий Карпов шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ гурбадахяа хүртэһэн байха юм. Советскэ Союзай Гүрэнэй гимнын һүр жабхаланта аялга хүгжэм зэдэлнэ. Хэдэхэн минутын үнгэрхэдэ, мүрэ дээгүүрээ чемпионой лентэ зүүһэн А. Карповые уласхоорондын шатарай федерациин президент Фридерик Олафссон, Италиин шатарай федерациин түрүүлэгшэ Никола Паладино, Меранын бургомистр, Урда Тиролиин засагаархидай түлөөлэгшэд халуунаар амаршалба.

ТЭНСЭБЭ

Манай республикада айлшалан ерэһэн Монголой «Хүдөлмөр» бүлгэмэй боксернууд хоёрдохи уулзалгадаа Зүүн Сибириин технологическа институдай спортклубай суглуулагдамал командатай хаба шадалаа туршаһан байна.

СССР-эй Спорткомитедэй шиидхэбэреэр үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө манай республикын бэлигтэй бэрхэ боксернууд В. Галданов, Д. Цыренов хоёрто СССР-эй спортын мастернууд гэһэн нэрэ олгогдоо һэн. Нүхэр ёһоной мүрысөөнэй эхилхын урда тээ баярай оршон байдалда эдэнэртэ спортын мастерай үнэмшэлгэнүүдэй, энгэртээ зүүхэ тэмдэгүүдэй барюулагдахада, сугларагшад халуун альга ташалгаар угтаба. Энэ ушар манай республика дотор спортын тус зүйлэй үргэнөөр хүгжөөгдэжэ байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэй монгол боксернууд бар хүсэтэй, гоё һайхан арга дүрэтэй байһанаа харуулаа. Түрүүшын уулзалгада хоюулаа илалта туйлаа һэн. Тиин хоёрдохи уулзалгада республикымнай арһан бээлэйн шадабаритад харюугаа абахые оролдобошье, мүн лэ урагшагүйдэһэн байна. В. Баясхалан—Н. Дугаровые, С. Ганбаатар В. Банзановые шүүгээ. Виктор Пинтаев болон Владимир Банзановые илаһан залуушуулай дундаһаа МНР-эй чемпион Самбуугиин Ганбаатар харагшадта һайшаагдажа, айлшадай командын эрхим бэрхэ боксер гэжэ тоологдоһон байха юм.

Технологическа институдай гурбадахи курсын студент Валерий Галданов бэедээ дүтэлүүлэнгүй, хоёр гараараа холоһоо онобшотой шанга сохилто хэжэ, илаха ёһоороол илаа. Тиигэжэ тэрэ нааданай тоое 2:1 болгобо. Ойдовиин Баярсайхан хүдэр шамбай бэетэй, эсэхэ сусахагүй байбашье, мэргэн шанга сохилтыень дабажа шадаагүй.

Монголой боксернууд сооһоо эгээл дүршэл шадабаритай спортсмен — Москвада болоһон XXII Олимпиадада хабаадаһан, 1980 оной Азин түбиин наадануудай чемпион, уласхоорондын классай спортын мастер Галсандоржиин Батбэлиг мүнөө хангалтагүй һорилго бэлэдхэлтэй байба. Энэ үдэр тэрэ спортын мастерта кандидат Виктор Сальниковтай тулалдахадаа, түрүүшын раундинуудта эдэбхигүй һулаар наадажа, дахинаа шүүгдэшэбэ. Теэд Г. Батбэлиг Москвагай Олимпиадада Кубын суута боксер — Олимпиин наадануудай хоёр дахин чемпион, дэлхэйн чемпион Анхель Эррерэтэй ана-мана тулалдажа, нокдаунда оруулбашье, гурбадахи раундада диилдээд, табадахи һуури эзэлһэн юм гэжэ уншагшадта һануулхада һонирхолтой.

Һүүлшын хоёр уулзалгада СССР-эй спортын мастер Бадма Батуев — Б. Чулуунбатые, С. Батбаяр Юрий Сунцаевые илаһан байна. Иигэжэ хоёрдохи уулзалга тэнсэлгээр дүүрэбэ — 3:3.

Буряадай боксернууд сооһоо В. Сальников гоё һайханаар наадажа, тусхай шанда хүртэбэ. Г. Батбэлиг илалта туйлаха хүсэл эрмэлзэлтэй байһанайнгаа түлөө дурасхаалай бэлэгээр шагнагдаа. О. Баярсайхан—В. Галданов хоёрой уулзалга эгээл гоё һайхан уулзалга болоо гэжэ сэгнэгдэбэ.

— Иимэ уулзалганууд СССР-эй ба МНР-эй арадуудай, спортсменүүдэй хани барисаае бэхижүүлнэ. Саашадаа боксернууднай олимпийскэ ринг дээрэ уулзаглэ,— гэжэ физкультура ба спортын республиканска комитедэй түрүүлэгшэ Г. Н. Манжуев мүрысөөнэй түгэсхэлдэ айлшадтаа хандажа үгэ хэлэхэдээ үреэгээ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Михаил Батоин
Түрүүшын дабаан
Рассказ

— Тиигээд лэ тэрэнээ бэшэбэ гүш?

— Үшөө үдыб, бодомжолжо байнаб. Фельетон болохо аабза гэжэ һананаб. — гээд шангахан баримтануудые гартаа оруулһандаа урмашанги, газетын хуудаһан дээрэ барлагдахадань, нүхэдтөө сохом һайшаагдаха байһандаа этигэнхэй һуубаб.

Редактор уйтаншаг хёрхо харзсатай нюдөөрөө намайе шарайшалан, нэгэ үгэ дуугаад, бодолгото болоһон шэнги һууһанай удаа:

— Яаралгүй һайн бодожо үзэ. Бэшэмсээрээ гар бэшэг зандань намда сэхэ оруулжа үгөөрэй. Ойлгобо гүбши даа? Тиигээд нэн түрүүн толилогдохо материалнуудаа түргэдүүлэ,— гэбэ.

Хүлни хүнгэдэнхэй столдоо ерэжэ һуугаад, хажуугаархи нүхэдэйнгөө һонюушарханги харасые ойлгоошогүй болон, блокнодоо ирасагаанаб.

— Зай редактор юундэ дуудабаб, — гэжэ таһалгыемнай даагша Долгор Жигмитовна нюдэнэйнгөө шэл дээгүүр хараба. Холын аймагта нобшорһондомни гэмэрэнги шарайтай үглөөгүүр һуугаа һэн. Редакторта һайсахан мушхуулаад ерэбэ гэжэ һанабалтай гэжэ сохомлоод, һөөргэдэһэн салангадайшаг зэнгаар:

— Һаяын номернуудта юу бэшэхэеэ хэлэжэ үгөөб. Һайшаана. — гэбэб. — Тиигээд яаруулха хэрэгтэй.

— Зүб, зүб, — гэбэ Долгор Жигмитовна. — Материалнуудаа һаянай гээгдэхүүлхэеэ һанадаг болоод байнабди. хүбүүд.

Максар саарһан дээрээ тонгойһон зандаа хүндөөр хоолойгоо заһаба. Хубита минии урдаһаа миһэд гэжэрхёод, гуурһаяа шаршагануулжал һууна...

Удабашьегүй ажалай түрүүшын халуун охиной бууража эхилһэнэй тэмдэг—саарһанай шуулагдаха, дореһоо һанаа алдаха абяан, татаг нютаг үгэ андалдаашье бии болобо.

Долгор Жигмитовна райком ошохо байһанаа гэнтэ һанаандаа оруулжа, хүнэй хоноодобол хайшаа ябаһыень дуулгахыемнай, бусахадань материалнуудаймнай бэлэн байха зэргэтэйе захяад, түргэхэн гэшхэдэлээр таһалгаһаа гараба.

Хажуудахи хоёрни үдын хоол суг барихаяа намайгаа нүхэр татажа ядаад, ажалдаа үшөөл оролдосогойгоор хандажа, «үндэр бүтээлээ» һайнаар бэелүүлхэ тухайда хадхуу хошон үгэнүүдээр юрөөһөөр гаража ошобод.

Гансаараа үлөөд, таһалга соогуураа алхалхадамни, фельетоноймни адаряатай, хорон хошоо, шүбэгын үзүүртэл хурса үгэнүүд дээрэ дээрэһээн эршэдэн ерэжэ, түрүүшын мүрнүүд досоомни түрэжэ байба. Холын тэрэ нютагһаа асарһан һонимни иимэ бэлэй...

* * *

Арба гаран хүнэй һууритай самолёднай хадануудай саһатай хабсагайлиг оройнуудай хажууханаар гол зубшан ниидэнэ. Агаарай долгиндо хөөргэдүүлэн, гэнтэ дэгдэшэхэдэнь, заримдаа эгсэ доошоо унашаһан шэнги болоходонь, ялхитай харгыда гүйлгэһэн ашаанай автомашина соо һэжэрүүлжэ ябаһандал һанагдаха юм. Иимэ үедэ хажуугаархи хүнүүдэйнгээ шарайе эжэлүүдгүй адаглаадхигдана. Тэдэ зон һанаа амархан шэгтэйнүүд, элдэб һониноо хөөрэлдэхын тухайлхада, бэе бэеэ дүтэ һайн таниха, үдэр бүхэндэл шахуу уулзажал байдаг нютагай хүнүүд ха.

Урдамни һүүһэн, буурал тажа эхилһэн һаншагтай, маряатай томо эхэнэр эгсээр нам руу эрьежэ, убайгүйшэгөөр шарайшалан хараад:

— Танинагүйлби. Манай нютагай бэшэл хат. Хэнэйдэ ошожо ябанат? — гэбэ.

Хажуугаархи хүнүүднай намайе мүн лэ һонирхоһон янзатай, хөөрэлдэхэеэ болижо, нэм тээшэ харанад. Бүхэли ехэ аймаг ошожо ябаад, харгыдаа гэнтэ иигэжэ танигдаагүйшүүлдэ мушхуулхэ, мүрдүүлхэнь намда аягүй байба.

— Албанай хэрэгээр ябаһан хүм даа, — гээд. Понюуша энэ эхэнэрһээ зайлаха мүрөө бэдэржэ, хажуудахи түхэрэн сонхоороо шагаашабаб.

— Ушараашье хэлэхэгүй хайшаа хүм, — гэжэ тэрэ һамган намда дурагүйлхэнгээр бэшэндээ хандан дуугарна. — Нэгэл хэрэгтэй ябаа юм бэзэ даа. Юрыншье хүн бэшэл хаш даа...

Хадын дундуур нилээд һэжэжэ зобооһоной эсэстэ, самолёднай мотоороо айхабтар шангаар эршэдхэн, эгсээр хэлтыжэ элиһээр, түргэн голой эрьедэ түбхинэһэн, багашагхан тосхоной хажуудахи ногоон зүлгэ дээрэ бууба.

Зорижо ерэһэн аймагаймни түб тосхониинь энэ байба. Холо захын энэ нютагһаа сдсол һанаһандаа хүрэмэ һонинтой бусажа, газетын хүдэлмэришэнэй ёһотойл нэрэ хүндэдэ хүртэхэ гэһэн бодолни одоолшье эндэһээ бэелүүлэгдэхэ һабагшатай гээшэ гэжэ, нэн түрүүндэ аймагай хүтэлбэрилхы дээдын зургаануудта орожо, редакциингаа даабариие түргэн мүрөөр яажа бүтээхэ тухайда хэлсэгдэбэ. Үглөөгүүр эртэлжэ, холын малшадтай уулзаха тухай хөөрэлдэһөөр байтар, үдэшын хоол барихаар үешье болобо хэбэртэй.

Хамтын эдеэнэй гэр бэдэржэ олон гэхэдэ, долоон сагаар хаагдашанхай. үлэн хооһоор хонохо тиимэ хүхюугүй байдал урдамни тодожо байха хэбэртэй болобо. Эгээл эндэ гостиницада байра абаагүйгөө гэнтэ һанажа, айлһаа хонолго һураха үйлэ дайрагшаб гэжэ, томоотой бүдүүн заншье мартагдаад, үйлсын ута руу жороолхоһоо нааша бологдобо.

Гэнтэ урдамни тэнгэриһээ унашаһан мэтэ, мүнөөхи самолёт соохи бүдүүн һамган харгыемни хүндэлэн зогсожо байба. Урдаһаамни тэрэ уринаар миһэрэн татажа:

— Мүнөөдэрэйтнай хэрэг дүүрэбэ хаяа? Байха комнататнай, унтаха унтаритнай бэлдээтэй. Кухни соо, пеэшэн дээрэ сай, мяхан байха,— гэбэ.

Минии юугээшье ойлгожо ядан байтар:

— Гостиницын эзэн эхэнэр гээшэб. Танай танилнуудтнайшье байжа магадгүй.. Һайн амаржа хоногты,— гэжэ толгойгоо дохин татаад, саашаа алхалшаба.

Аймагай зургаанаархинай иигэжэ анхарал намда хандуулһандань, өөрын удхатайгаар ойлгожо, шляпынгаа һарабша дорошог даража, «дипломатка» сүүмхэеэ саб баряад, хэдэн хоногто хүндэтэй айлшан янзаар байха бэйрынгаа үүдэ татабаб.

Үүдэн талын уужамшаг комнатын богоһо дээрэ залуумһаг эхэнэр харагдажа, адагланги шэгээр мэндэшэлхэ зуураа:

— Һайн ниидэжэ ерэбэ гүт? — гээд түлхюур һарбайба.— Табадахи комнато, эндэһээ зүүн гар тээшээ...

— Аа.. Зай, һайн бэлэйт.— гэжэ үгэ андалдахын тэдысэ дуугарбаб — Хүн олон гү эндэтнай?

— Маанад лэ гээшэбди, ерэһэн хэды эхэнэр үсэгэлдэрһөө хүлеэнхэйбди.

Һүүлшын үгэнүүдые хүсэд ойлгоншьегүй, зохидхон байдалтай комнато соо орошоходос, харгыда эсэгдэһэмни мэдэгдэжэ, субаяа тайлажа хаяһаар, тэмээн зөөлэхэн хүнжэлтэй орон дээгүүр лайшабаб.

Өөрөөшье ойлгонгүй жашаһанаа, үүдэ аргаа... шоходонь һэришэбэб.

— Мантай суг халуун уулсыт, — гэжэ үүдэнһээ эхэнэрэй ду... дуулдаба.

— Болоно, болоно, сегтаа, — гэн бэеэ ... хамта эндэ байһан ... танилсаха болоһондоо шэнги. Самолёдто һүү... урда эдижэ ... нүүдээ абабаб.

Кухни соо түхэрээн тойроһон гурбан эхэнэр лагай уринаар угтажа, ...тэй айлшанай буухандаа хидоср дундаа һуулгаба... ниной доторoор хэһэн ряад ёһоноймнай амтан талын мангирай хоншуу... тэй холисолдон хангал... на, табагаар обоймо ... буузанууд уурал һабана... най сагай мяханай хо... шараа хүдэлшэхэһөө ... болоһон минии аман со... һэмни эжэ эхигүй сугл...

— Столово хүрэһэмни дашаһан байгаал. — үлэн байһанаа эртээнһээ дүүлбэб.

Шэхэндээ һиихэтэй түх... шара һамган нам тээшэ татаад:

— Поварнай үбшэ... ядуушаг болоод бай... Тиигээд складтамнай ...шье дууһаа, — гэжэ ... нэгэ һони дуулгаба.

Хажуудань һүүгша, ... түлхюур үгэһэн залууша... нэр, тэрэнээ һэмээхэн ноголдоод:

— Норбоевто сар ... хэлэгдэжэл байһан юум... шэл даа. Ноён хүнэй ... гаа табихагүйдэ наймаа... наһаа урагшатай байх... гэн урдахи гүйхэн табаг... мни эдеэнэй дээжэһээ ...

— Эндэтнай холол ... байна даа, — гэжэ ... нүүдэй хөөрөөнһөө һон... бууража, халуун эдеэнэ... мэдэ обтон оробоб.

— Тиимэ даа. Эд бар... шье хүсэд асаржа биран... даа эдэмнай. Урда тээтн... дэлһэн хүн холодоо на... журамаашье һула табиж... һан хэбэртэй.

Эндэхи худалдаа ... най элдэб янзын һонин... эхэнэрнүүдэй аман соонь ... дээтэй байһан шэнги ... дээрэһээн адхаржа, сош... мо баримтанууд нэгэ... нүгөөдэеэ түлхин үрдил... һүри һөөг болон ябта... бэйна.

Иимэ ехэ хохидолоо ... тын хүдэлмэришэндэ ду... жа, шанга хэмжээ абху... ябуулга хэжэ байһан э... юм гэжэ ойлгоһон ... «хоёр шэхэн, ганса ...» гэһэн удхатай абяагүйхэ... жа эдеэлнэб.

— Танил хүн аабза... наймаанай хүдэлмэритэй... гэжэ нэгэниинь һонирхо...

— Дайрададаг юумэ ... даа, теэд иимэ муу ба... тай түрүүшынхиеэ тани... мни гээшэ аабдаа, — ... досоомни нэгэ һэжэг ... эхилбэ.

— Саарһа дансаньшье ... ланаар хүтэлэгдэнэ, то... ниинь һамаршанхай, тоо... ридхэлшэдые түрүүшын ... үдэрһөө шанга гарта бар... —гэжэ мүнөө хүрэтэрээ ... гүй һүүһэн нюдэндөө ... гоёмсог эхэнэрэй дууга... энэ хүниинь эдээн соого... шаалаар дээгүүр ха гэжэ... гогдобо.

— Складуудынь ... үнинэйл заһабарилхаар ... хой. Ёһотой эзэнэй гар ... нэйл хүрэгдөөгүй ха.

— Тиимэ, тиимэ. — ... бэшэниинь дэмжэбэ. — далдын дутагдалнууд ... һайнаар удаан һуужа ... лээ һаа...

— Зарим магазинуудта ... гэ зөөри дутаахашье ... нууд бии. Юрэдөөл, хү... лэ ажал байханьдаа, ... танда...

[Түгэсхэлынь хожом га...

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.50—Үглөөнэй гимнастика. 10.15—«Пионерия» гэжэ хүүгэдэй хоорой студиин концерт. 10.40—«Твой сын, Земля» (2-дохи сери). 11.45—«Встреча с Аушрой Стаюнайте»—фильм-концерт. 12.20—Шэнэ һонин (12.25 час болотор). 15.10—Дамжуулгын программа 15.15—Шэнэ һонин. 15.35—Ороной телевизионно студинуудай баримтата фильмүүдэй программа. 16.30—«Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.00—«Байгал»—мэдээсэлэй программа. 17.30—«Эрдэм наукые—үйлэдбэридэ» гэһэн дамжуулга. 18.30—«В двух шагах от Ленина»—киноочерк.

Орбита. 18.40—ФРГ-гэй Вюртембергскэ камерна оркестрэй концерт. 19.30—19.45—Забһарлалга. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Экономико гаргаша багатай байха ёһотой». Барилга дээрэ нютагай материалнуудые хэрэглэлгын дүй дүршэл тухай. 20.20—«Арэдай угалзанууд». —концерт. 20.50—«Твой сын, Земля» (3-дахи сери). 22.00—«Время». 22.45—«Серенада»—хүгжэмтэ программа. 23.30—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 23.45—«Рассказы об охоте» — телевизионно баримтата фильм.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—«Таанадта. түрэлхид». 13.30—«Юрэнхы биологи». 9-дэхи класс. «Байгаалиин ба искусственна шалгаран хүгжэлгэ». 14.00—«О, Дельвигни...»—уран зохёолой дамжуулга 15.00—«Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 3-дахи класс. 16.00—«Шинии ленинскэ библиотекэ». «Лев Толстой—ородой революциин толи». 16.45—Хани барисаан»—телевизионно баримтата фильм.

Орбита. 17.00 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ һургадаг бэ?» Шахтёрой алдар солые үргэлжэлүүлэгшэд. 17.30 — «СССР-эй арадуудай дуу, хатар». 18.10 — «Дохёогоо үгэгты, горнистнууд».

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд». 19.00 — Соносхолнууд. 19.10 — Эрхүүгэй телевидениин студиин «Эрэлхэг зоригой зам» гэһэн дамжуулга. 19.50 — «Нюуса захил» — киноочерк.

Орбита. 20.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» Шэдитэ экран. 21.15 — Псковско ород арадай хоорой концерт. 21.35 — «Мирный» — телевизионно баримтата фильм. 22.00 — «Время». 22.45 — «Берег юности» — уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Арад зоной аша туһада»—«Правда» газетын ноябриин 21-нэй түрүү бэшэг. Л. И. Брежневэй Г. Шмидттэй уулзалга —ТАСС-ай материал. Л. И. Брежневэй Г. Шмидттэй хөөрэлдөөн — ТАСС-ай материал. «Үндэр ехэ айлшанай хүндэлэлдэ» — Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ. Указуул.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Арад зоной аша туһада»—«Правда» газетын ноябриин 21-нэй түрүү бэшэгэй түгэсхэл. БАМ-һаа ерэһэн бэшэг — «Түрүүшын зүргэ татагшад» — В. Чулиин ст... «Бэрхэ һурган хүмүүжүүлэгшэ» — Ю. Бельских ... статья. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд—материалнуудай дүүлбэри.

Гурбадахи хуудаһанда: «Үндэр ехэ айлшанай ... лэлдэ» — Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын түгэсхэл. ... налистнуудтай уулзалга — ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Малшадта үдэр бүриин ... рал — «Библиотекарь ... мэ ерэбэ» — Т. Тарм... статья. «Фемида» клуб... сад» — В. Новолодск... корреспонденци.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-6.-58, культуры и школ—2-60-21 информации 2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63 фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01851. Заказ № 270. Индекс 5901